

Masarykova univerzita
Pedagogická fakulta
Katedra Sociální pedagogiky
Obor: Sociální pedagogika, kombinované bakalářské studium

**Sekty a nová náboženská hnutí v životě
člověka**

Bakalářská práce

Autor práce: Jarmila Uhlířová, DiS.
Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Tomáš Dvořáček, DiS.

Brno 2007

Prohlašuji, že jsem absolventskou práci vypracovala samostatně a vyznačila jsem veškeré použité prameny a literaturu.

Souhlasím, aby práce byla uložena na Masarykově univerzitě v Brně v knihovně Pedagogické fakulty a zpřístupněna ke studijním účelům.

Brno dne 20. dubna 2007

.....
podpis

Děkuji touto cestou vedoucímu mé bakalářské práce panu Mgr. Tomáši Dvořáčkovi, DiS. za cenné rady a příjemnou spolupráci. Dále pak děkuji všem, kteří mi pomohli s praktickou částí této práce a to s vyplněním dotazníku.

.....
podpis

Obsah

I.	Úvod	6
II.	Teoretická část	7-53
1.	Zastoupení církví a mimokřesťanských náboženství v ČR	7-9
2.	Postavení náboženských společností v ČR	10-12
3.	Termíny náboženská společnost, církev, sekta	13-15
4.	Jak sekta vlastně funguje?	16-22
4.1	Autority	16-18
4.2	Nábor	18-20
4.3	Informovanost členů	20
4.4	Myšlení, zákony	21
4.5	Odchod ze sekty	21-22
5.	Sekta a její okolí	23-25
6.	Sekty a jejich nebezpečí	26-28
7.	Rozdělení alternativních náboženství, jejich popis a charakteristiky	29-53
7.1	Mormoni (Církev Ježíše Krista svatých. posledních dnů)	29-30
7.2	Rodina (Děti boží, Rodina lásky)	30-32
7.3	Sahaja joga	32-33
7.4	Církev sjednocení (Monisté)	33-34
7.5	Hnutí Grálu	35
7.6	Šrí Činmoj	35-37
7.7	Transcendentální meditace	37-38
7.8	Víra Bahá'í	38-39
7.9	Svědkové Jehovovi	39-40
7.10	Hare Kršna	40-42
7.11	Osho	42-44

7.12	Antroposofie	44
7.13	Satanismus	44-45
7.14	Dianetika a scientologie	45-47
7.15	Angažovaný buddhismus	47
7.16	Hnutí Nového věku (New age)	47-48
7.17	Hnutí víry	49-50
7.18	Immanuelité	50-51
7.19	Jóga v denním životě	52-53
8.	Ohrožené skupiny	54
9.	Prevence	55
10.	Organizace studující sekty a nové náboženské směry	56
III.	Praktická část	57-79
1.	Průzkum, jeho charakter, cíle a průběh	57-59
1.1	Metoda průzkumu	57-58
1.2	Hypotézy	58-59
2.	Výsledky výzkumu	60-83
2.1	Vyhodnocení dotazníku	60-81
2.2	Potvrzení pravdivosti hypotéz	81-83
IV.	Závěr	84
	Literatura	
	Resumé	
	Seznam příloh	
	Seznam tabulek	
	Seznam grafů	
	Seznam citované literatury	
	Přílohy	

I. Úvod

Velmi často se v médiích objevují pojmy závislost, drogy, prevence a jiné. Chtěla bych k těmto pojmul přidat ještě další a to znesvobodnění lidské psychiky a duševní zotročení, působení členů různých sekt na mladé lidi a nejen na ně.

Nová náboženská hnutí jsou jevem, který provází lidstvo odnepaměti. Snaha o náboženskou reformu se objevovala ve většině historických společností a z ní vznikala i nová náboženská hnutí. Některá z těchto hnutí velmi brzy zanikla, jiná se přeměnila ve velké a stabilní náboženské společnosti.

V teoretické části bakalářské práce bych chtěla popsat, co slovo sekta vlastně znamená, jak takovou skupinu poznáme a zároveň i přiblížit čtenáři této práce jednotlivá nová i starší náboženská hnutí, která se v naší republice objevovala a objevují, abych poukázala jak mohou působit na člověka a zda jsou nebezpečná.

V praktické části bych pak chtěla formou korenspodenčního a internetového dotazníkového šetření zjistit, jaké je širší povědomí naší společnosti o alternativních náboženských hnutích a zároveň poukázat na to, které osobnosti a s jakou povahou přichází s alternativním náboženstvím a sektami nejvíce do kontaktu.. Zaměřím se hlavně na mladou generaci ve věkovém rozmezí 15 – 40 let, která je nejrizikovější.

Je důležité upozornit na nebezpečí, které na mladé lidi v podobě těchto skupin číhá téměř na každém kroku. Vždyť to známe téměř všichni. Jehovisté a mormoni ve slušivých oblecích obcházejí domy, zvoní u bytů a nabízejí vám popovídání, pěkně natištěné příručky a letáčky. Kdo je jednou pozve dál, má dlouho práci, jak se takových nezvaných hostů zbavit a nejen to.

II. Teoretická část

1. Zastoupení církví a mimokřesťanských náboženství v České republice

Nejvíce zastoupeným náboženstvím v České republice je křesťanství. Jeho největším představitelem je římskokatolická církev. Další křesťanské církve jsou sdruženy v Ekumenické radě církví (hnutí, které se snaží překonat roztríštěnost křesťanských tradic). Jejimi členy jsou Církev československá husitská, Českobratrská církev evangelická, Evangelická církev metodistická, Bratrská jednota baptistů, Jednota bratrská, Církev bratrská, Pravoslavná církev v českých zemích, Starokatolická církev v ČR, Slezská církev evangelická a. v., Evangelická církev a. v. v ČR a Apoštolská církev. Přiřadily se k nim Armáda spásy a Česká biskupská konference, která je představitelem římskokatolické církve. Na členství stále čeká Církev adventistů sedmého dne a Federace židovských obcí v ČR a mimo je Křesťanské společenství.

S křesťanstvím jsou spjaty i další skupiny, které se mezi běžné církve nepočítají. Je to Pražské společenství Kristovo, Církev Pánova, Kristova obec, Náboženská společnost československých unitářů, Církev Nového Jeruzaléma (swedenborgiáni), Křesťanská věda, Univerzální život, branhamisté a další.

Judaistické náboženství je u nás zastoupeno 10 náboženskými obcemi, sdruženými ve Federaci židovských obcí v České republice.

Objevuje se u nás i islám se svou organizací Nadace pro zřízení a provoz islámského centra v Praze a v Brně. První mešita v České republice byla slavnostně otevřena v červenci 1998.

Také se u nás objevilo i několik hinduistických skupin (Haré Kršna, Jóga v denním životě, Osho, Sahaja yoga, Sri Chinmoy, Transcendentální meditace a další).

Z buddhismu jsou v České republice již zastoupeny všechny významné směry. Theravádový (jižní) buddhismus (Přátelé Dharmy, Bodhi), tibetský buddhismus diamantové cesty (Přátelé tibetského buddhismu a učení Šambhala), zenový buddhismus, kterým jsou inspirovány i školy bojového umění kung-fu, karate, aikido a další.

Byl u nás oživen i ezoterismus, náboženství, které je přístupné pouze zasvěceným (ezoterní = vnitřní). Ezoterických kroužků a škol je u nás celá řada. Z těch uzavřenějších např. Společnost přátel (žáci G. I. Gurdžieva), Most ke svobodě na Brněnsku nebo Řád ochránců Boží vůle na Zemi. Vlastní ezoterickou školu filozofického vzdělání, ale současně i mesiášských vizí pro tento svět vytvořila mezinárodní organizace Nová Akropolis. Ezoterní kořeny mají i společenství svobodných zednářů a rosikruciánů.

Propracovaný systém výkladu světa - antropozofii - vložil do esoterismu 20. století Rudolf Steiner. Jiný ezoterický systém přinesl v první polovině 20. století Oskar Bernhardt, zvaný Abd-ru-shin, a založil tak Hnutí Grálu. Na něho navázal u nás v 90. letech Jan Dvorský a jeho skupina Imanuelitů.

Ezoterismus zbavený svého duchovního základu a pokleslý na magické praktiky se označuje jako okultismus (lat. occulta = skryté věci). Objevuje se v něm spiritismus, věštecké praktiky i snaha magicky řídit nejen vlastní život, ale i životy druhých lidí. I tyto praktiky sdružují zájemce do několika kroužků. Extrémní a zároveň populární formou magie je satanismus.

Rysy náboženství zvláště v jeho sektářské podobě můžeme pozorovat i u hnutí, která nemají zdánlivě s náboženstvím nic společného nebo ani nic

společného mít nechtějí. Rysy sekty má svérázná psychoterapie zvaná dianetika, jejíž členové se za náboženství sami prohlásili, když utvořili scientologickou církev. Charakter sekty mohou mít i politické strany nebo hnutí (např. Humanistické hnutí). Sektářské prvky můžeme nalézt i v hnutí skinheads, mezi extrémními ekologickými aktivisty nebo mezi příslušníky národně konzervativních klubů a dokonce i v obchodním způsobu zvaném multi-level marketing. Náboženskou oddanost věci a fanatismus v získávání dalších členů využívají také organizace s pyramidovým efektem (Vanilla).

2. Postavení náboženských společností v České republice

Náboženské společnosti v České republice žijí stále ještě v napětí mezi legislativou komunistického období a náboženskou svobodou. Za vlády komunistické strany byla náboženská svoboda hodně omezena. Vláda tehdy nedovolila žádnou náboženskou činnost, která by nebyla povolena státem. Záminkou k tomuto omezení byla údajná podpora náboženství tím, že stát povolené náboženské společnosti zajišťoval finančně. Důsledkem pak byl státní dohled nad náboženskými společnostmi. Počet náboženských společností, které byly za těchto podmínek v České republice povoleny, dosáhl na konci komunistického období 18. Ihned po změně společenských poměrů - začátkem roku 1990 - byla na základě tohoto zákona povolena činnost ještě Církvi Ježíše Krista Svatých posledních dnů (tzv. mormonům).

V roce 1991 byl přijat Zákon č. 308/1991 "o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností". Podle tohoto zákona mají registrované církve a náboženské společnosti v České republice nárok na přístup jimi pověřených osob, vykonávajících duchovní činnost, do veřejných sociálních a zdravotnických zařízení, ubytovacích prostor vojenských útvarů, vězení apod. Jako jedna z podmínek byl stanoven závazný počet osob, kteří se k této náboženské společnosti hlásí. Jiné výhody vyplývají registrovaným náboženským společnostem ještě i z jiných zákonů (týkají se zajištění platů duchovních, celních sazeb dovážené literatury apod.).

Církve a náboženské společnosti, které byly povoleny před přijetím tohoto zákona, se považují za registrované i nadále. Kromě již jmenované církve mormonů to byly tyto společnosti: Apoštolská církev v ČR, Bratrská jednota

baptistů, Církev adventistů sedmého dne, Církev bratrská, Církev československá husitská, Církev řeckokatolická, Církev římskokatolická, Českobratrská církev evangelická, Evangelická církev a. v. v ČR, Evangelická církev metodistická, Federace židovských obcí v ČR, Jednota bratrská, Křesťanské sbory, Náboženská společnost československých unitářů, Novoapoštolská církev v ČR, Pravoslavná církev v českých zemích, Slezská církev evangelická a. v. a Starokatolická církev.

Počet osob nutný k zahájení registračního řízení byl stanoven zákonem č. 161/1992 "o registraci církví a náboženských společností" na deset tisíc zletilých osob. Pokud by žádající organizace byla členem Světové rady církví, počet zletilých osob by musel dosáhnout alespoň pěti set. Kvůli těmto podmínkám se mnoho nových náboženských směrů ocitlo mimo možnosti státní registrace. Po přijetí tohoto zákona tak mohly být registrovány pouze dvě náboženské skupiny: Náboženská společnost Svědkové Jehovovi a Luterská evangelická církev a. v. v ČR.

Původně se předpokládalo rychlé snížení počtu těchto skupin, ale doposud k tomuto snížení nedošlo. Můžeme mluvit o určité diskriminaci těch náboženských směrů, kterým za komunismu u nás nebylo dovoleno působit vůbec a které doposud nemají požadovaný počet členů. Je však třeba zdůraznit, že registrace dnes už nemá na praktický náboženský život téměř žádný vliv. I neregistrované náboženské společnosti se mohou svobodně sdružovat, vykonávat náboženské úkony, vydávat a šířit literaturu apod. Kvůli získání statutu právnické osoby se často nechávají zaregistrovat jako občanská sdružení nebo nadace.

Veřejnost je stále přesvědčena, že registrací stát potvrzuje určitou solidnost a spolehlivost registrované náboženské společnosti, nebo že dokonce tuto společnost garantuje. To samozřejmě není možné. Znamenalo by to totiž

možnost zásahu státu do vnitřních záležitostí náboženských společností a nastal by stav jako v době komunistické nesvobody.

. V žádném případě se nemůžeme v posuzování kvality náboženských společností spoléhat na jejich právní postavení a registraci, ale musíme se rozhodovat na základě vlastního úsudku, znalostí a zkušeností.

3. Termíny náboženská společnost, církev, sekta

Nejdříve si musíme upřesnit, co je to *náboženská společnost*. Je to skupina lidí, která se hlásí k některému náboženství. K jednomu náboženství se hlásí více náboženských společností, které se liší ve způsobu obřadů, ve výkladu nauky nebo v jejím uspořádání.

Církev je pak podle terminologie křesťanská náboženská společnost i když to není uvedeno přímo v jejím názvu (např. Jednota bratrská).¹ Je to vlastně souhrn všech křesťanů.

Problém tvoří náboženské společnosti, které jsou mimo křesťanství a které se v názvu sami označují jako církev (např. Scientologická církev). Kterákoli z církví tak může i nemusí být sektou.

Slovo *septa* pochází z latinského *secta*. Do evropských jazyků proniklo z latinského překladu Bible, kde bylo použito za původní řecké *hairesis*, tj. společnost snažící se o obnovení nauky jiné náboženské společnosti.²

Sektou nejčastěji označujeme skupiny, které mají některou z těchto čtyř charakteristik:

1. Společnost, která se snaží o obnovení nauky větší nebo starší náboženské společnosti. Přejímá většinu nauky z původní skupiny, ale využívá i nové prvky. Je za to často odsuzována. Některé brzy zaniknou, jiné vydrží, rostou a rozvíjejí se. Mohou se pak od nich oddělovat další sekty. Jako sekty začínala vlastně všechna náboženství včetně křesťanství.

2. Sektou mohou být i nové náboženské společnosti, které stojí mimo křesťanství nebo jej odmítají. Jsou jí tak označovány např. adventisté, hinduisté, muslimové.

3. Může to být i společnost, v které vládne nesnášenlivost, autoritářství, uzavřenosť, fanatismus apod.

4. Jsou tak označovány i náboženské společnosti, které svým stoupencům škodí (vymývání mozků) nebo praktikují násilné nebo vražedné praktiky.

Je to skupina lidí, kteří používají metody zastřené duchovní i duševní agrese a zneužívá bibli nebo jiné nauky k manipulaci a znesvobodnění mladého člověka tak, že zužuje prostor jeho svobodného rozhodování o vlastním životě. Pro členy sekty je daleko důležitější jeho komunita než člověk sám s jeho problémy. Nabízí-li tedy vyškolení členové sekty někomu pomoc nebo účast na společenství, je to vždy spojeno s náborem, který zůstává utajen. Je tedy velký rozdíl mezi působením církví a působením sekt. Církve dopřávají člověku prostor pro vlastní rozhodování, pomáhají lidem bez nároku na členství ze zjištěných úmyslů. Církve nepůsobí na lidi agresivním přesvědčováním nebo vyhrožováním. Nabízejí odpověď na vážné otázky po smyslu života a upozorňují na nebezpečí sobectví a na šířící se konzum, který znemožňuje lidem vidět druhého člověka srdcem.

S užíváním termínu sekta vzniká mnoho problémů. Narušuje často dobrou pověst i takových náboženských společností, které by mohly být i přínosem a jsou takhle vyřazovány a označovány jako nebezpečné i když mnohé velké náboženské skupiny jsou daleko neprůhlednější a mnohdy i nebezpečnější.

Musíme s termínem sekta proto pracovat uvážlivě a přesně jej definovat nebo se mu úplně vyhnout a nahradit jinými termíny. Pro odštěpené náboženské skupiny např. nové náboženství, nové náboženské hnutí nebo nová religiozita, pro nekřesťanské skupiny např. alternativní náboženství či náboženské hnutí, pro uzavřené autoritářské společnosti autoritářská, uzavřená nebo nesnášenlivá náboženská skupina či společnost a chceme-li označit nějakou skupinu za

nebezpečenou, můžeme využít termín nebezpečná, škodlivá náboženská skupina či společnost.

Slovo sekta použité v naší republice znamená většinou něco špatného, škodlivého.

Podle Oxford English Dictionary se začalo používat označení sekta v 17. stol. A znovu v pol. 19. stol. Jako označení specifické náboženské skupiny. První kniha, která se zabývala sektami, byla Timely Warnings od Williama Irvina (1917), později vydaná pod názvem Heresies Exposed (1919).³

I další autoři zkoumali některé sekty. Nejvíce známým je asi Dr. Walter R. Martin, který zasvětil sektám čtyřicet let svého života. Sektu charakterizoval jako skupinu lidí semknutou kolem vůdce s autoritářskou a svéráznou interpretací Bible, s významným odklonem od ortodoxního křesťanství v otázce hlavních dogmat křesťanské víry. Jde tedy o skupinu lidí, která zakládá své vyznání na názoru izolované skupiny vůdců, které je vždy v protikladu s ústředními dogmaty křesťanství, obsaženými v Bibli.

4. Jak sekta vlastně funguje?

Různé kulty a náboženství existují na zemi už několik tisíciletí. Vždy bývaly spojovány s tajemnem, magií a vším záhadným co lidi přitahovalo. Dnes je módní přidávat prvky ufo, záhad, mimozemšťanů a mimozemského života. Dříve byly spojovány s mystičnem a náboženstvím. Dnes se těchto svých kořenů nevzdávají a tak vznikají nejrůznější prvky a kombinace spojování náboženství, víry a mimozemského života. Jejich vývoj trval dlouhá století a dnes mají propracované metodiky manipulace a lákání lidí a nový zdroj zájmu.

Všichni máme nějaké, at' už přímé, nebo nepřímé zkušenosti se sektami různého druhu.

4.1 Autority a moc

Na tzv. sektách bývá již při prvních kontaktech nápadné, že v nich nevládne svobodné myšlení a rozhodování. Pozorovateli zvenčí mohou jejich členové připadat jako „programovaní“, bez schopnosti vlastního úsudku, bez ochoty podívat se na cokoli, co se týká jeho skupiny, s nadhledem či s odstupem. Jejich rozhodování je sice označováno jako naprostě svobodné a oni sami se svobodně cítí, jejich okolí však jejich slova často považuje za fráze a jejich chování za strojené a křečovité.

Příčinou nesvobody bývá silná autorita. Slova zakladatele, vůdce, mesiáše, vedoucích výborů nebo jiných orgánů jsou považovány za závazné a nezpochybnitelné a jejich nositelům jsou přisuzovány božské vlastnosti. Dělají si nárok předepisovat recepty na všechny oblasti života a nepřipustit alternativy.

Koncentrace moci v rukou vedení takové náboženské skupiny je také důvodem, proč jsou informace zpravidla šířeny z jednoho centra. Ze stejného

důvodu tyto skupiny také svým členům nedoporučují sledování televize, poslech rádia, četbu knih, novin či časopisů, které neprošly schválením těch, kteří stojí v hierarchii skupiny alespoň o stupinek výše. Přijímání informací odjinud než od vůdců je považováno jako nebezpečné nebo jako ztráta času.

Poslušnost autoritám členové nepovažují jako omezení, ale spíše jako úlevu. Bere totiž břemeno rozhodování a odpovědnosti za nesprávná rozhodnutí. Odpovědnost za běžného člena nese silný vůdce, obklopený často světovou organizací. Složitý život plný nesnadných rozhodování se pak snižuje na poslušnost. Autorita je z náboženských důvodů nezpochybnitelná a cesta poslušnosti se může stát lákavým únikem od povinností a rozhodování dospělého člověka.

Propracované a logické učení sekty s dostatečnou autoritou může rychle ukončit nesnadné duchovní hledání jejího budoucího člena. Jednoduchými „pravdami“ a zpravidla jediným receptem na všechny otázky vyplní pocit prázdnoty, který může být hlavně v konzumní společnosti a v určitých životních chvílích a situacích pocítován velmi bolestně. Jednoduchými a rychlými řešenými uspokojí jeho touhu po odpovědi na existenciální otázky. Umožní mu smysluplné využití času ve službě pro organizaci, dá jasný životní program, který je stejný jako ideály organizace, a prosvětlí budoucnost.

Základní prvky víry mohou být v sektě fixovány v extatických či hypnotických stavech. „Pravdy“, které členové získají tímto způsobem, jsou zvenčí jen velmi těžko zpochybnitelné. Argumentují jejich vlastním prožitkem. Není snadné v těchto případech vysvětlit, že do takových „pravd“ může být člověk docela snadno vmanipulován. Podobně mohou sloužit i změněné stavy vědomí, způsobené např. meditací, společným zpěvem, hlubokým dýcháním, rytmickou hudbou apod.

Silná autorita umožní členu sekty zažívat pocit moci a důležitosti. Bývá pro něho lákavé patřit k organizaci, která dříve nebo později bude vládnout nad tímto světem. Člen zatím trpí od lidí vně organizace nepochopením, je mu jasné, že jejich nevědomost je pouze dočasná a že jeho organizaci i jemu samotnému jistě nakonec dají za pravdu.

Nebývá tedy potřeba, aby poslušnost byla vynucována. Členové to dělají rádi a oddaně, protože k této skupině chtejí patřit a největší odměnou je pro ně její obdiv a schválení. Nenápadný tlak skupiny na člena zajistí poslušnost daleko snadněji než jakékoli kázeňské prostředky. Opakem absolutní poslušnosti je totiž pouze opuštění skupiny.

Opustit takovou skupinu je ovšem většinou téměř nemožné, protože závislost je velmi silná. Jedním z nejdůležitějších důvodů této závislosti jsou emoce. Člověk se nerozhoduje pro skupinu na základě rozumu, ale spíše v naději na uspokojení citových a sociálních potřeb. Už při jeho získání pro skupinu hrály city rozhodující úlohu - byl obklopen lidmi, kteří ho oceňovali, dávali mu najevo svou lásku, přesvědčili ho o bezproblémových vztazích mezi sebou a vzbudili v něm touhu mezi ně patřit. Pokud toto probíhalo dost intenzivně, nakonec rád přijme za své vše, co mu tuto touhu umožní. Opustit pak skupinu by znamenalo ztrátu důležitého citového života.

4.2 Nábor

Při náboru do sekty jsou využívány i jiné metody psychické manipulace. Vytvoří se např. taková atmosféra, aby člověk nabyl dojmu, že se jedná o jedinečnou příležitost, pro kterou se vyplatí dát stranou i část svého pohodlí. Je zahlcen novými informacemi a setkáními s množstvím nových, zajímavých a „milujících“ lidí, že je jeho pozornost a kritické posuzování velmi oslabeno. Bývá připraven o volný čas a dostatek spánku, takže má málo příležitostí a sil si

svou novou situaci promyslet a zhodnotit ji. Oblíbeným postupem je i jeho vmanipulování do role dítěte, kdy se má uvolnit společenskými hrami. Silnému tlaku skupiny mohou přispět i pokročilí členové, s kterými se mohou noví členové lépe identifikovat a přijmout za vzory svého chování. Tyto různé postupy bývají dokončeny osobním slibem (v různých formách) a jeho slavnostním přijetím do skupiny. Je paradoxní, že tento nábor noví členové vnímají jako „svobodné rozhodnutí“ a skupinou jsou v tomto utvrzováni.

Počáteční nadšení nového člena bývá spojeno s mnoha aktivitami, které naplní jeho veškerý volný čas a později mu postupně zabrání věnovat se dřívějším zájmům - vzdělání, sportu, kultuře i přátelům. Tyto aktivity nebývají povinné, ale neúčast by byla špatná pro něj, i pro vztahy s jeho novými přáteli v sektě. Nový člen je tak vlastně laskavým chováním vmanipulován do časově náročného životního stylu. Mnoho akcí a aktivit, které zpočátku vypadaly jako dobrovolné se časem stávají vlastně povinností vůči lidem, kteří do sekty přišli později a počáteční nadšení ještě neztratili.

Láska se časem většinou přemění na strach a vnitřní napětí. Bývá vázána na jeho výkon. Při příchodu se od něho příliš nečekalo, ale časem mu skupina začíná dávat najevo, že by pro ni měl pracovat. Postupně se zvyšuje množství času, který by měl ve prospěch skupiny věnovat. Pochvala, obdiv i láska skupiny závisí na výsledcích. Touha po takové lásce a uznání, jaké se mu dostalo na počátku, vede člena k tomu, aby ztratil ve snaze dosáhnout vysokého výkonu jakékoli zábrany. Tady se objevují kořeny lží, i těch členů sekty, kteří byli dříve zcela pravdomluvní.

Výsledky práce člena sekty souvisí s jeho duchovní pokročilostí. Je za ně tedy plně odpovědný. Postupně se v jeho životě stává stále důležitějším pocit viny. Za jakýkoli neúspěch osobní či kolektivu se člen sekty cítí osobně vinen. Aby získal zpět souhlas sekty a její odpuštění, je ochoten přiznat cokoli, a

dokonce uvěřit, že to skutečně spáchal. Pocit viny způsobuje často až neuvěřitelné výkony jednotlivých členů sekty. Neúspěchy ani jiné problémy se neřeší. Pokud je problém viditelný, „ordinuje se“ pouze více četby posvátných textů, více poslechu motivačních kazet, více modliteb či meditace, více práce pro sektu, větší oddanost. Největší vinou a životní prohrou by bylo sektu opustit. To dokáží jen lidé velmi silní nebo zoufalí.

4.3 Informovanost členů

Určité informace členové mohou získat až tehdy, když na ně jsou citově připraveni. Podle přístupu k informacím se v takových náboženských skupinách vytváří hierarchie - dosáhnout vyššího stupně v žebříčku skupiny znamená vědět o skupině více. To vede k utajování informací před veřejností a před méně pokročilými členy a ke vzniku dvojího druhu literatury - pro vnější propagaci a pro vnitřní potřebu. Utajeny bývají informace, které by pro ně mohly být zatím nestravitelné (o okolnostech založení skupiny, osobnosti vůdce apod.) nebo pro něž se zatím nemohli dostatečně osvědčit či skupině zavázat (politické cíle, hospodaření apod.). Navenek sekty někdy také vystupují pod nic neříkajícími názvy, utajeny za organizacemi nebo alespoň bez údajů o svém původu, počtu členů, struktuře apod.

Sekty cílevědomě a trpělivě budují ve svých členech představu nebezpečného nepřítele (může jím být např. vláda, psychiatři, komunismus, „systém“ tohoto světa apod.), který sektu neustále pronásleduje a před kterým je nutno mít strach. Pocit strachu a ohrožení bývá vyvoláván i pravdivými, informacemi o katastrofách, světové ekologii, ekonomice či jiných globálních problémech. Hovoří i o otázkách rozpadu tradičního chápání rodiny a autority, o kriminalitě, rasismu a dalších. Toto vše utvrzuje členy v tom, že vše dobré je ve „světě“ sekty, vše zlé, zkažené, povrchní, ve světě mimo tuto skupinu. Opustit takovou skupinu je stejně jako vydat se do nepřátelského světa.

4.4 Myšlení, zákony

Členové skupiny se cítí výjimeční a nadřazení jedinečným poznáním, které se jím údajně dostalo, nebo posláním, ke kterému byli vyvoleni. Taková poznání či poslání jsou považována za důležitá. Většinou sekta zahrnuje do svého výkladu světa i periodizaci dějin. V takovém případě se obvykle ocitáme právě v poslední nebo jinak vrcholné etapě. Pocity výjimečnosti dodávají následovníkům takových skupin sebevědomí a umožňují jim - alespoň v jejich vlastních očích - dosáhnout vyššího postavení na společenském žebříčku nad těmi, kteří jsou „nevědomí“ či „nezasvěcení“.

Zákony ovládají nejen duchovní praxi členů sekty, ale i života. V sektě je vše určeno velkým počtem předpisů, určujících oblečení, účes, jídelní zvyky, denní režim, výběr partnera, sexuální život atd. Není podporováno svobodné sebevyjádření (např. umění), humor ani kreativita mimo určené zákony.

Členství v sektě přinese členu velké množství myšlenkových stereotypů, které není snadné opustit ani po případném odchodu z této skupiny. V některých skupinách jsou předepsány vzorce, podle kterých členové vedou rozhovor na jednotlivá téma, jinde je nutné osvojit si speciální pojmy pomocí slovníkových definicí, v jiných je nutné opakování manter. V mnoha se určité „základní pravdy“ opakují tak dlouho, až není dost dobře možné je ani zpochybnit. Sekty také často vedou své členy k tomu, aby si „vyčistili“ mysl od všeho, čím byla před příchodem do skupiny „zanesena“ a zavrhlí tak do té doby používané „nesprávné“ způsoby myšlení.

4.5 Odchod ze sekty

Odchod ze sekty není lehký kvůli času, prostředkům nebo obětím, které taková organizace od svých členů vyžaduje. Tím, že kontroluje prakticky celý jejich život, přivádí je do situací, kdy se pro ni obětují. Výjimkou nejsou roky

plného pracovního nasazení, oběť vlastního majetku, nebo dokonce ochota položit svůj život. Čím více člověk investuje, tím bolestnější pro něho je to, že skupina takových obětí nebyla hodna, a tím nepravděpodobnější je i jeho rozchod se skupinou.

Nejtěžší je ale rozchod, pokud se sektě podaří svého člena izolovat. Často se stává, že rodičům, manželům nebo přátelům se jejich nejbližší po setkání se sektou stále více a více ztrácel. Příčinou mohlo být odmítnutí těchto „starých svazků“ ze strany sekty a osočení těch, kdo doposud stáli nejbližše. Příčinou může být jejich jiný svět, nebo třeba „jen“ jiný způsob komunikace a myšlení, které postaví mezi bývalé blízké lidi komunikační zed'. Pokud se taková izolace podaří a následovník nemá jiné blízké lidi než ty „své“ v sektě, je pro něho odchod téměř nemožný.

Toto vše dělá ze sekty uzavřenou společnost. Projevuje malý zájem o život lidí vně jejich skupiny. Její členové se neobjevují v politických stranách, občanských sdruženích nebo sportovních klubech. Zcela výjimečná je i dlouhodobá a konkrétní sociální práce. Sekta si nedělá starost o lidi, kteří jí nemohou být prospěšní, např. o staré, tělesně postižené, narkomany apod.

Chování sekty k členům nebo budoucím členům a k těm, kdo o členství neuvažují nebo ho třeba již zrušili, bývá odlišné. Sektě jde o vytržení člověka z jeho dosavadního místa a bezohledné převedení k ní a v její prospěch.

5. Sekta a její okolí

Pokud okolí odhalí na náboženské skupině některou z výše uvedených charakteristik, mívá snahu označit ji slovem „sektu“. Není ale pravděpodobné, že by člen opustil skupinu jen proto, že ji okolí označí za sektu. Navíc označení „sektu“ skupinu ještě více izoluje, utvrdí ji o její výjimečnosti i o nutnosti bránit se před „zlým vnějším světem“. Neuvážené a unáhlené označení některé skupiny za sektu může pomoci z ní sektu vytvořit.

I v případě, že některá náboženská skupina má více uvedených znaků, je daleko vhodnější mluvit o „znamcích sekty“, „sektářském chování“ nebo o „tendencích k sektě“ než ji označit výrazem „sektu“. Tolerantní postoj ovšem neznamená, že jsme povinni vyškrtnout slovo „sektu“ ze svého slovníku. Naopak - v případě Scientologické církve, Církve sjednocení, Rodiny, immanuelitů, následovníků Bhagwana Rajneeshe i v případě Náboženské společnosti Svědkové Jehovovi je zcela na místě, i když si např. posledně jmenovaná společnost zajistila dobrou pověst na veřejnosti nebo státní registraci. Je ale třeba s tímto označením šetřit a používat ho pouze tam, kde jsou doloženy sektářské praktiky.

Při posuzování náboženských společností je třeba zbavit se předsudků. Důležité je to hlavně v případech, kdy se s touto náboženskou skupinou seznámíme prostřednictvím svých nejbližších (dětí, manželů, rodičů) a kdy se obáváme, že nám nové společenství blízkého člověka „ukradne“. Jiný předsudek může být způsoben malou zkušeností s náboženstvími a růzností jejich projevů nebo jeho novostí.

Je třeba brát v úvahu i to, že jednotlivec může prožívat příslušnost k

jakékoli skupině tak, jako by se jednalo o sektu. Společnost sama mít sektářské znaky ani nemusí a „sektářské“ chování jedince může být způsobeno jen jeho osobnosti. Je známé, že mnoho konverzí (obrácení na víru) je provázeno nekritickým obdivem k nové společnosti, nadšením, přejímáním vzorů, horlivostí (i nepřiměřenou finanční obětavostí) a tendencemi k černobílému vidění světa. Takový „sektář“ může být v kterémkoli společenství (a to nemusí být ani náboženské). Ve většině případů je tento jeho první stupeň duchovního života po čase vyštírdán dalšími, v kterých se již víc projevuje tolerance, vidění souvislostí, spontaneita.

Rozdíl mezi dobrou a špatnou náboženskou společností (sektou) tedy není v tom, že by se v té dobré nemohli objevovat lidé se sektářskou povahou. Rozdíl je v dalším vývoji takových osobností. Dobrá náboženská společnost své následovníky vede dál k rozšíření obzorů, k přijímání podnětů z vnějšku, k promýšlení souvislostí, sebereflexi, k dospělé a odpovědné víře. Sekta má naopak zájem na tom, aby její členové zůstali „dětmi“, a to jak ve smyslu duševní, tak duchovní zralosti, protože je tak mohou nejlépe ovládat.

Je třeba ale i zdůraznit, že každá náboženská společnost má rysy, pro které může být považována za sektu. Sama novost skupiny, vztahů mezi jejími členy a podmínky jejího vzniku jsou silně emotivní a nemusí se brát ohled na rozum. Vznik nového náboženského proudu musí být způsoben silnou osobností, která se pro následovníky pochopitelně stává autoritou. Ke startu společenství patří i misijní aktivita, která může být tak nevyzrálá, že je schopna používat i manipulaci..

Rozdíl mezi dobrou a špatnou náboženskou společností není vidět hned. Nastává až ve chvíli, kdy společenství není tak zcela nové a kdy je možné poznat, jestli se vyvíjí zdravě nebo ne. Za zdravý a přirozený vývoj považujeme oslabení emocí, zvnitřnění víry a neomezování rozumu. Je přirozené, když

skupina začne spolupracovat s jinými náboženskými i občanskými společnostmi. Skupina začne časem také daleko více respektovat svobodu nečlenů. Bude taky vidět posun od zahleděnosti do sebe ke starosti o svět mimo skupinu (např. účast na sociálních projektech apod.).

Nejdůležitější pro další fungování nového náboženského směru je vůdce a jeho autorita, protože právě vůdce může vývoj své skupiny usměrnit.

Mnoho se pozná z toho, jestli vůdce dovolí kritiku své osoby a svých rozhodnutí a jestli přiznává chyby. Ještě více ale záleží na tom, zda vůdce připustí, že může být ve své roli nahraditelný. .

Nelze stanovit jednoznačnou hranici mezi dobrou a špatnou náboženskou organizací, tedy mezi sektou a náboženstvím či církví. Spíše můžeme mluvit o škále různě kvalitních organizací, plně důvěryhodných a solidních v chování ke svým členům, uprostřed je množství různých přechodových jevů a na druhé straně jsou sekty, které se dopouštějí náboženských podvodů. Pohyb se mezi nimi stále děje a žádná skupina by neměla být považována ani za sektářskou ani za zcela bezchybnou.

Sekty se samozřejmě brání kritice. Mnoho z nich má svá oddělení pro styk s veřejností a používá metody, jak ovlivnit pracovníky médií a státní úředníky. Zajímavou reakcí na kritiku bylo ze strany sekt vytvoření Sdružení pro ochranu náboženské svobody (APRL) ve Spojených státech r. 1977. Podílela se na něm Scientologická církev, Církev sjednocení a Rodina. Od té doby vznikla podobných organizací, které mají za cíl usilovat o lepší形象 těchto sekt a ničit své kritiky, celá řada. U nás založili představitelé Scientologické církve, Církve sjednocení a Církve Ježíše Krista Svatých posledních dnů (mormoni) roku 1993 Sdružení za náboženskou svobodu. Mormonská církev se od tohoto sdružení ale brzy distancovala.

6. Sekty a jejich nebezpečí

V souvislosti se sektami se často mluví o jejich nebezpečnosti. Příkladem v neprospěch sekt bývá závislost jejich členů na vůdci nebo jeho organizaci. Tato závislost může dorůst do velkých rozměrů a může způsobit i újmu na zdraví nebo ztrátu života. Ve většině případů není závislost tak dramatická, i když je někdy po právu řazena vedle závislosti drogové. Závislost na sektě je v určitém smyslu horší než závislost na droze, protože v případě drog si závislý většinou uvědomuje vážnost situace a dává za pravdu okolní společnosti, která s ním nesouhlasí. Závislý na sektě si ale žádnou potřebu pomoci nepřipouští a nesouhlas okolí si vykládá pouze jako potvrzení správnosti své cesty.

Členové sektě nepodléhají vždy bezhlavě, ale alespoň někdy si zachovávají kritické myšlení, i když ne všichni a ne vždy. Naděje k odchodu ze sekty tedy vždy je. Také je třeba vzít v úvahu, že určitá část lidí o závislosti velmi stojí a že zakotvení v sektě pro ně nemusí být zdaleka nejhorším řešením. Bez sekty by pravděpodobně upadli pouze do jiného typu závislosti.

Lidé v sektách bývají alespoň v prvních fázích šťastní. Objevují smysl života, připadají si důležití a díky „své“ náboženské skupině se jim podařilo nalézt sebe. Je jen otázka, jak dlouho toto jejich štěstí skutečně trvá.

Dalším typem nebezpečí je společenská izolace členů sekt. Nastává odcizení od rodiny i přátel. Jedinci často opouští školu nebo zaměstnání. Mnoho lidí však o takovou izolaci stojí. Důvodem může být špatné nebo příliš milující a omezující rodinné prostředí od kterého se chtejí osvobodit. V tomto případě sekta nemusí být pro takové lidi ještě tím nejhorším možným řešením. Může poskytnout sociální zázemí, které může pomoci řadě lidí z problémových vrstev

(alkoholici, nepřizpůsobiví Romové atd.).

Z důvodu izolace jsou sekty považovány za nebezpečné hlavně pro děti, které v jejich prostředí vyrůstají. Rodiče neradi v komunitách posílají děti do „světské“ školy, a tak se stává, že dítě po mnoho let nepřijde do styku s jiným prostředím a schází mu tak mnoho podnětů, které jsou v ostatní populaci běžné. Jiným nebezpečím komunitního způsobu života rodičů může být pro dítě narušený model rodiny, protože rodinnému životu komunita často příliš nepřeje.

Sekty přináší nebezpečí i ze strany ohrožení zdraví a života (např. Svědkové Jehovovi – zákaz transfuze krve, alternativní medicína v rukou laiků).

Některé náboženské skupiny se pokoušejí vyvíjet velký hospodářský a politický vliv (Scientologická církev). Některé státy si uvědomují nebezpečí pronikání scientologů a jejich firem do podniků i státní správy, protože díky tzv. auditingu se scientologii daří získávat kompromitující a intimní údaje. V mnoha zemích byli již několikrát odsouzeni, nejčastěji asi za daňové podvody. Politické intriky, práce pro tajné služby a daňové úniky najdeme i v Církvi sjednocení.

Nejvážnější kriminální činy jsou u satanistů, kteří jsou schopni i krvavých obětí (vražd, mučení zvířat).

Nebezpečnost náboženské skupiny nezáleží jen na jejím učení nebo způsobu života jejích členů. Nejvíce nebezpečné jsou skupiny, kde jsou členové závislí na vůdci a jsou izolovaní. Závislost a izolace se totiž mohou stát tak extrémními, že umožní i hromadné vraždy či sebevraždy.

Odborníci mluví o několika známkách, které by měly vyvolat ostražitost. Neznámá skupina:

- se skládá z "krásných mladých přívětivých a optimistických lidí", mezi kterými se člověk cítí dobře.

- odmítá říci své jméno nebo se označit jako organizace. Její členové často hovoří „my se jen tak scházíme...“
- neuznává, nebo se vysmívá teorii evoluce, jak uvádějí přírodní vědy.
- má odmítavý vztah k ostatním církvím.
- a její lidé si jsou jisti svými názory o vzniku světa, smyslu existence apod. Nikdy nezapochybují, často se odvolávají na výroky svých duchovních vůdců nebo citáty z vybraných knih.

Příslušníci některých sekt rádi využívají něco, k čemu mají lidé důvěru a k tomu se veřejně hlásí. Scientologická církev se tváří, že má cosi společného s psychologií. Jejich oxfordský test vyvolává představu, že má něco společného s Oxfordskou univerzitou. Lidé si tak myslí, že test vznikl na univerzitě v Oxfordu, a považují ho za psychologicky odborně sestavený nebo o věci nepřemýšlejí, získají se sektou špatnou zkušenosť a za podvodné začnou považovat skutečné psychologické testy. Je to tak i s jógou a dalšími technikami, které si příslušníci sekt bez dovolení půjčují.

Jak to můžeme zjistit? Být ostražití. Nabízí-li někdo testy zdarma, je to podezřelé, a pokud tvrdí, že jsou absolutně spolehlivé, je to ještě podezřelejší, protože psycholog ví, že žádný test sám o sobě není spolehlivý. Pokud budou tvrdit, že je oxfordský, nebo jiného názvu, ptejte se kde vznikl a také na kvalifikaci těch, kteří test vyhodnocují. Pokud vám budou ukazovat certifikáty neznámých organizací, je to divné.

V dnešním světě nikdo nerozdává nic zadarmo. Pokud to tvrdí a příliš se stará o vaše problémy, nevěřte mu a snažte se věci přijít na kloub. Kdo je, kdo jeho činnost platí, proč to dělá? Jen tak se vyhneme situacím, do kterých bychom nikdy nevkročili.

7. Rozdělení alternativních náboženství, jejich popis a charakteristiky

Alternativní náboženství můžeme rozdělit na vycházející z(e):

- judaismu
- křesťanství
- islámu
- hinduismu
- buddhizmu
- sikhizmu
- západních mimokřesťanských tradic
- okultismu a esoterismu
- s moderními tradicemi
- nábožensko-psychoterapeutických metod

7.1 Mormoni (Církev Ježíše Krista svatých posledních dnů)

Vychází z křesťanství, judaismu, islámu aj. Zakladatelem byl Joseph Smith. V roce 1820 se rozhodoval, ke které církvi se má připojit. Protože nevěděl, odešel do lesů, aby se modlil. Později všem řekl, že byl svědkem zjevení Ježíše Krista a Boha Otce, kteří mu řekli, že se nemá přidávat k žádné církvi. Navštívil ho prý anděl Moroni a řekl mu o zakopané knize. Smith ji našel, přeložil a překlad pojmenoval Kniha Mormon. Na jejím základě vznikla společnost s názvem Církev Kristova v New Yorku. Díky sporům s lidmi a stěhování společnosti se nakonec usídlil ve státě Illinois a založil městečko Nauvoo a stal se jeho starostou. Později se proti němu postavili i někteří jeho stoupenci. Úřady ho proto zadržely a zavřely. Roku 1844 do vězení pronikli maskovaní muži a zabili ho.

Po smrti zakladatele postavil jeho nástupce B. Young nové městečko u Velkého solného jezera. Proměnil brzy městečko v rostoucí a prosperující dnešní Salt Lake City ve státě Utah. Později se objevily ve společnosti rozpory ohledně následnictví a tak byla založena Reorganizované církve Ježíše Krista, kterou vedli přímí potomci Smitha.

V dnešní době se k této společnosti, která dostala název Církve Ježíše Krista svatých posledních dnů hlásí asi 10 milionů lidí (u nás přes jeden tisíc).

Mezi její hlavní knihy patří Kniha Mormon, Kniha nauk a smluv a Drahocenná perla. V čele stojí prezident, který je považován za proroka.

Od každého člena se očekává, že se bude věnovat misii (chlapci 2 roky, dívky 18 měsíců). V církvi je povolena a podporována polygamie. Členové platí desátek a nesmí užívat alkohol, kávu, drogy, některé čaje a tabák. Jsou vedeni k rodinnému životu.

Mormoni věří, že Bůh je hmotný. Ježíš za boha považován není. Vyučují henoteizmus, tzn. že bůh byl kdysi člověkem a člověk se může přiblížit bohu. Podporují oddanost jednomu bohu, ale připouští existenci i jiných.

Společnost je známa i zájmem o genealogii (rodokmeny), kdy členové jsou přesvědčeni, že je možný i křest za mrtvé.

U nás patří k registrovaným církvím.

Mimo extrémní mormonské skupiny v USA (které občas praktikují tzv. smíření krve, tedy rituální vraždu) není žádné nebezpečí známo.

7.2 Rodina (Děti boží, Rodina lásky)

Hnutí vychází z křesťanství. Jeho zakladatelem byl David Brandt Berg, který působil jako křesťanský misionář. S mladými radikálními hippies roku 1968 veřejně vyhlásil revoluci a válku "systému", především jeho vzdělávací, církevní a rodinné struktuře. Tato skupina se nazývala Boží děti.

Revoluce probíhala i v sexuální oblasti. Vyvinula se tak svérázná nábožensky podložená sexuální nauka, podle které jsou všechna slova z bible o lásce vysvětlena tak, jako by hovořila o sexu. Komunity začaly praktikovat např. sharing (sdílení se), tj. sex na základě rozpisu, který určil vedoucí komunity. Odmítnutí partnera na rozpisu nebo jakékoli výhrady ze strany manželů či manželek byly považovány za sobecké a nekřesťanské.

Sex se postupně stal i součástí misií. Jako metodu k získávání mužů zavedl Berg tzv. flirty-fishing (laškovné rybaření, FFing), kdy se ženy z komunity vydávaly do barů a nočních podniků, aby prostitucí "zvěstovaly Ježíšovu lásku". Podle Bergova učení je prostituce stejnou "obětí", jako byla smrt Ježíšova těla na kříži. Flirty fishing provozovali i muži. Sexuální volnost byla ale pro nebezpečí nákazy virem HIV omezena a flirty fishing zakázán. Dnešní členové se od této metody distancují.

Existují dva typy členů. Ti, kteří se pracují „na plný úvazek“, a přidružení členové, kteří se účastní důležitějších aktivit a odvádějí desátek ze svého výdělku.

David Berg se později ze strachu před příbuznými členů komunity i před policií uchýlil do illegality. V 80. letech Děti Boží změnily svůj název na Rodina lásky a od 90. let se nazývají prostě Rodina. Navenek členové těchto komunit vystupují jako křesťanští misionáři, kteří s kytarami a úsměvem nabízejí snadno přijatelnou formu křesťanství.

Nebezpečí této skupiny se týká nejvíce dětí. Žijí v provizorních podmínkách, často nenavštěvují žádnou školu, jsou vystaveny sexuálním experimentům. Berg totiž tvrdí, že sexuální zážitky mohou mít děti od 5 - 6 let a doporučoval rodičům, aby už takto staré děti postupně uváděli do sexuální praxe. Výjimkou v komunitách nejsou pornokazety. Rodina se nesnaží své členy izolovat od rodinných příslušníků. Věnuje se mimo jiné i humanitární činnosti.

Od roku 1994 vede Rodinu manželka zesnulého Davida Berga Maria

Počet členů byl odhadován v době největšího rozšíření na 10 000 žijících v komunitách. U nás je členů pravděpodobně ne více než 10. Počet příznivců mimo komunity není znám.

7.3 Sahaja jogá

V roce 1970, zakladatelka Sri Mataji Nirmala Devi (Matka), údajně otevřela sahasrára čakru a zpřístupnila ji všem lidem. Nastala doba snadného osvícení prostřednictvím sahaja jógy (sahaja = spontánní, přirozený, jóga = spojení, tj. s božstvím).

Duchovní osvícení má dát sílu k obnovení energetické rovnováhy v čakrách, a tím k upevnění zdraví, odstranění nemocí, vyřešení životních problémů a ke zhojení citových problémů. Cílem je, aby člověk prožíval radost, klid a pocit bezpečí. Je nutno ale i provádět očišťovací obřady a meditace s očima upřenýma na fotografií Velké Matky, která údajně vydává silné vibrace, které umožní duchovní pokrok.

Sahaja jogíni mohou žít v komunitě nebo samostatně, ale scházejí se k pravidelným meditacím a obřadům. Příjezd Velké Matky je pro ně svátkem.

Matka přednáší a po přednášce následuje hinduistický obřad mytí nohou omastkem, medem, mlékem, jogurtem apod. Takto vzniklý nápoj je považován za posvátný a později obřadně vypit.

Sri Mataji je považována za matku sahaja jogínů. Poskytuje normy jednání, výchovy dětí, pomáhá vybrat partnera (často z jiného národa) a oddává manželské dvojice. Klade důraz na duchovní růst díky oddanosti, meditaci a

recitace manter dvakrát denně po hodině. Sahaja jóga má mít přednost před vším ostatním. Děti mírají kolektivní výchovu bez role rodičů a bývají posílány do vzdálených škol založených touto náboženskou společností.

Nebezpečí této skupiny může být v závislosti na Matce a skupině.

Počet členů skupiny je asi 20 000 v 56 zemích (z toho asi polovina v Indii) a asi 100 000 sympatizujících. U nás více než sto lidí.

7.4 Církev sjednocení (Moonisté)

Oficiální název tohoto náboženského hnutí je Sdružení Ducha svatého pro sjednocení světového křesťanstva. Vychází z křesťanství a orientálních směrů. Založil je roku 1954 Sun-mjong Mun, kterému se zjevil Ježíš Kristus a pověřil ho nastolením Božího království na zemi.

Základním textem hnutí je Munův Boží princip, který originálně přepracovává Starý i Nový zákon. Podle něj bylo nastolení Božího království už dvakrát: Poprvé v době, kdy Adam a Eva byli v ráji. Božím záměrem bylo vytvořit dokonalou rodinu (muž – žena – Bůh). Ale Lucifer se zamiloval do Evy a svedl ji. Eva, která poznala, že neudělala dobře se pokusila chybu napravit a ulehla i s Adamem. První lidé měli žít jako bratr a sestra. Zneužili lásky a to se stalo příčinou jejich pádu.

Druhý pokus o vytvoření ideální rodiny měl uskutečnit Ježíš Kristus, ale dřív než k tomu došlo, byl ukřižován. Sun-mjong Mun byl svými následovníky vždy považován za posledního mesiáše, který splní úkol a se svou manželkou Hak Ča Chan založí ideální rodinu. Sám se za mesiáše neprohlašoval až do roku

1992, kdy v oficiálním dokumentu své mesiášství potvrdil. Nepovažuje se však za vtělení Boha ani za Ježíše Krista, který přišel podruhé. Kdo ho nepřijme, bude odsouzen. Moon byl titulován jako Pravý otec, jeho žena Pravá matka a jejich manželství Beránkovým. Základním spisem jsou Boží zákony.

Společnost založila spoustu nezávislých organizací (Federace rodin za mír ve světě, studentské hnutí CARP) a vyvíjí velkou misijní, humanitární, osvětovou a kulturní aktivitu.

Známá je i díky hromadným svatbám. Partneři jsou vybíráni podle fotografií a často se seznamují až při obřadu nebo po něm. Cílem je založit dokonalé rodiny a tím dokonalé lidstvo. Sezdávání lidí různých ras je snahou Církve o sjednocení celého lidstva a světový mír. Až budou lidé žít v dokonalých manželstvích, bude nastoleno Boží království. Předmanželský sex a nevěra jsou nepřípustné.

Moonisté jsou známi propracovanými způsoby mentální manipulace se svými členy. Kromě toho má Moon světové mocenské ambice. Má možnost ovlivňovat světovou politiku díky médiím (např. noviny The Washington Post). Zajímavý je také vliv jeho bohatství (na své akce zve např. nejvýznamnější světové politiky) a je spojen s korejskou rozvědkou.

Hnutí má v současné době asi čtvrt miliónu členů, nejvíce v Jižní Koreji, Japonsku a USA. V ČR se objevuje od roku 1969. V době totality bylo tvrdě pronásledováno a jeho členové byli odsouzeni k trestům odnětí svobody. I v dnešní době je diskriminováno, neboť i přes splnění podmínek příslušného zákona bylo odmítnuto být zaregistrováno jako církev.

7.5 Hnutí Grálu

Hnutí Grálu založil Oskar Ernst Bernhardt, který je znám svým duchovním jménem Abd-ru-shin (Syn světla). Roku 1926 zveřejnil své nejdůležitější dílo Poselství Grálu a o rok později vzniklo Hnutí Grálu. Centrem hnutí je Osada Grálu v tyrolských Alpách.

Abd-ru-shin odmítá výklad Grálu jako nádoby, z které pil Kristus během Poslední večeře a do které byla zachycena Kristova krev, když umíral na kříži. Grál je strážen na Hradě Grálu, je naplněn krvavě rudou tekutinou. Podle mýtu se nad ním jednou za rok objevuje holubice, která znázorňuje komunikaci Boha s těmi, kdo jsou dočasně zajati v hmotném světě.

Hlavní strážce Grálu Amfortas byl sveden Luciferem na scestí. Úkol krále Grálu Parsifala, je zabránit katastrofě přemožením Lucifera a zničením temnoty. Za Parsifala je považován Abd-ru-shin.

Členové slaví tři důležité svátky: svátek Svaté holubice – síla ducha svatého (30. května), svátek Čisté lilie - čistota (7. září) a svátek Zářící hvězdy – láska (29. prosince). Probíhají také nedělní pobožnosti, které jsou veřejnosti nepřístupné.

Počet členů se odhaduje na několik desítek tisíc po celém světě. Hnutí působí i v České republice, ale veřejně se neprezentuje. Členů tohoto hnutí je u nás více než jeden tisíc.

7. 6 Šrí Činmoj

Indický guru Chinmoy Kumar Ghose, žák slavného mistra Sri Aurobinda,

v roce 1964 začal v USA hlásat systém postavený na hathajóze, bhakti (láskyplné službě Bohu), meditaci a praktické etice. Spojoval tak umění, sport a duchovní techniky, které dovedou člověka k sebeuvědomění jako k poslednímu stadiu lidské evoluce. Napsal mnoho knih (údajně více než 700) a vytvořil i mnoho kreseb, maleb, písni a básní.

Hnutí vychází z hinduismu, klade důraz hlavně na meditaci a správný životní styl a na to, že prostřednictvím lásky, oddanosti a odevzdání se, může žák zažít věčnou jednotu s Nejvyšším (Supreme), který promlouvá skrze Sri Chinmoy..

Členové hnutí jsou vegetariáni. Nejsou izolováni od blízkých, protože podle jednoho z textů se nemáme vzdát světa, rodiny nebo přátel, jen své vlastní nevědomosti. Vyžaduje se však sexuální zdrženlivost a oddanost guruovi.

Hnutí je známo mírovými aktivitami (Běh míru, mírové koncerty...) a věnuje se propagaci sportu a zdravého životního stylu.

Sri Chinmoyovi následovníci bývají často mladí lidé, inteligentní a vysokoškolsky vzdělaní. Mívají umělecké sklony a jsou povzbuzováni k tvorivosti. Oslovuje je myšlenka světového míru. Scházejí se v bílých oděvech k pravidelným meditacím a meditují i sami každý den ráno a večer nejméně čtvrt hodiny ve svém soukromém meditačním zátiší s fotografií Sri Chinmoye, květinami, svíčkami apod. Kromě toho se snaží alespoň hodinu denně strávit četbou Sri Chinmoyových spisů.

Nebezpečí hrozí v odlišném životním stylu a přehlízení sexuální stránky člověka. Oddanost a fascinace mohou navodit i psychické poruchy nebo oddělení člena od jeho nejbližších.

Počet příslušníků hnutí může ve světě dosahovat několika desítek tisíc, u nás

i s příznivci asi dvou až tří set.

7.7 Transcendentální meditace

Zakladatelem je indický fyzik Mahesh Prasad Warma, známý jako Maharishi Mahesh Yogi.

Chce rozšířit po celém světě transcendentální meditaci, jógickou techniku, zjednodušenou pro západní svět. Učil, že lidská duše hledá štěstí, ale pravý mír je možné dosáhnout jen tehdy, když mysl přesáhne (transcenduje) tři běžné stavy vědomí - spánek, snění a bdělost - a dosáhne čtvrtého stavu blaženosti a čistého vědomí, ve kterém se uvolní jeho tvorivá inteligence.

Na počátku 70. let Maharishi přestal transcendentální meditaci propagovat jako náboženskou techniku, ale začal se více orientovat na vědeckou terminologii. Vytvořením organizací s utajenými názvy se mu podařilo získat přístup do veřejných škol a dalších vzdělávacích institucí ve Spojených státech. Tam byla transcendentální meditace používána jako vědecká metoda až do roku 1977, kdy byla soudem prohlášena za náboženské hnutí.

Týkalo se to hlavně obřadu puja, který je bežně prováděn v indických chrámech. Po obřadu před oltářem, na kterém je obraz Maharishiho mistra Guru Déva, přijme učedník svou osobní mantru, tj. krátké slovo z indické posvátné literatury. Transcendentální meditace je pak opakování této mantry v mysli dvakrát denně 15 - 20 minut. Pro pokročilejší Maharishi připravil tzv. siddhi projekt. Jeho součástí je i levitace, které se má dosáhnout během meditace. Zatím ovšem siddhové dosáhli pouze prvního stadia "levitace", skákání v tureckém sedu. Má tím být dosaženo snížení kriminality, agresivity, dopravních nehod a jiných negativních jevů o 20 - 30 %.

Hnutí není nebezpečné. Počet členů je na světě několik desítek tisíc, u nás jen několik desítek.. Společnost Maharishiho védecké univerzity působí u nás v Liberci. V roce 1995 byla zaregistrována Strana přírodního zákona založená na Maharishiho učení.

7.8 Víra Bahá'í

Zakladatelem je Bahá'ulláh. Baháismus vychází z islámu, především z bábismu, hnutí založeného na učení a spisech obchodníka Alího Muhammada Širázího. Bahá'ulláh se stal jeho nástupcem.

Základem baháismu je víra v jednotu všech náboženství, vědy, národů a jazyka. Náboženství si prý neodporují, ale jsou jen různá podle dějin. Do každé epochy poslal Bůh jednoho proroka. Těmi proroky byli Abraham, Mojžíš, Kršna, Buddha, Zarathuštra, Ježíš a Mohamed. Teď je jím Bahá'u lláh.

Bahá'ulláhovo učení je obsaženo v mnoha jeho spisech a každé jeho slovo je považováno za svaté. Největší význam má Nejposvátnější kniha, která napodobuje korán. Obsahuje předpisy o modlitbě (třikrát denně tváří k Bahá'ulláhovu hrobu) a pústu, očišťovací rituály a náboženské zákazy, manželské a dědické zákony, morální standardy i napomenutí a rady. Posvátnou číslící je 19 a 9.

Prosazuje se rovnost sociální a majetková, rovnost mezi pohlavími, rasami apod.

Bahá'ulláh zemřel ve vyhnanství v Palestině. Jeho syn 'Abdu'l - Bahá Bahá'ulláh uvedl baháismus do celého světa. Svým nástupcem určil svého vnuka Shoghiho Effendiho Rabbaniho, který rozšířil baháismus do anglicky mluvících

zemí. Po něm je v čele baháismu devítičlenná rada, která vede Světový dům spravedlnosti.

Počet členů je odhadován ve světě na 5 - 6 milionů, u nás několik desítek. Nebezpečí není známo.

7.9 Svědkové Jehovovi

Oficiální název je Náboženská společnost Svědkové Jehovovi v ČR. Vychází z knihy proroka Izajáše. Jehova je vlastně označení, kterým se ve Starém zákoně označuje jméno Boha. Používá se i čtení Jahve.

Zakladatelem je C. T. Russell, který se setkal s adventismem a to ho přimělo k založení neformální skupiny, která měla členům pomáhat ve studiu Bible. Věřil v neviditelný příchod Krista. Po jeho smrti byl vůdcem jmenován J. F. Rutherford. Začala vysílat rozhlasová stanice společnosti, byl přijat Název Svědkové Jehovovi. Po smrti Rutherforda byl jmenován nástupcem N. H. Knorr, po něm F. Franz a po něm M. G. Henschel.

Svědkové Jehovovi vychází z Bible ale jsou s ní v rozporu. Tvrdí že křesťané zradili Boha a Bibli a oni jsou pokračovatelé prvních křesťanů. Nevěří v Trojici, ale jen v boha Jehova. Duch svatý je boží síla a Ježíš archanděl Michael. Tvrdí, že v roce 1914 nastal druhý příchod Krista, který tehdy svedl bitvu se Satanem. Kristus začal vládnout nebi a Satan zemi. Na zemi zůstali někteří lidé, kteří patří do království nebeského. Jsou přesvědčeni, že žijeme v posledních dnech a konec očekáváme každým dnem. Začne bitva, kdy Kristus zničí říši zla (politika, jiná náboženství) a nastolí Boží království na zemi. Budou ho obývat lidé, kteří přežili a ti kteří zemřeli a jsou cenní budou vzkříšeni. Nevěří v peklo. Věří, že po smrti člověk přestane existovat. Spasení je možné přijetím nauky, pokřtěním na Svědka a prací pro tuto skupinu.

Mají centrální přísnou organizaci v Brooklynu v New Yorku.

Odmítají slavit Vánoce, Velikonoce, jmeniny, narozeniny. Slaví jen Památnou slavnost, kdy se připomíná poslední večeře Ježíše Krista. Odmitají transfuzi krve, kouření, vojenskou službu, účast na politice, s bývalými členy se nesmí stýkat ani s nimi hovořit. Je zakázáno číst jinou literaturu než jejich.

Vyhledávají nové členy, kdy postávají na ulicích a nabízí časopisy Strážná věž a Probuďte se! a knihy. Upřednostňují biblické zákony před společenskými. Podle toho, kolik kdo získá nových členů, má slíbené pořadí „do ráje“. Proto se tak snaží a jsou tak neodbytní. Intenzivně se zabývají vypočítáváním konce světa. Zatím žádné jimi označované datum nevyšlo (rok 1914, 1925, 1975).

U nás je to dnes asi čtvrtá nejpočetnější náboženská skupina a je v ČR i registrována. Počet členů se ve světě odhaduje na necelých 6 milionů, u nás kolem 16 000.

Nebezpečí se týká hlavně jejich zákazů a příkazů, které mohou ovlivnit i jejich životy nebo životy jejich dětí (zákaz transfúze, odmítání slavit narozeniny, Vánoce, ztížený kontakt s těmi, kdo nejsou svědky, apod.).

7.10 Haré Kršna

Oficiální název tohoto hnutí je Mezinárodní společnost pro vědomí Kršny (International Society for Krishna Consciousness, zkráceně ISKCON). Vychází z hinduismu - višnuismu. Založil je Šrí Šrīmad Abhaj Čharan Bhaktivédanta Svámí Prabhupáda, který byl roku 1933 pověřen svým guruem Bhaktisiddhántou pomoci Západu uvědomit si Kršnu. Vydal se tedy na Západ a byl přijat hippies a mezi nimi také našel mnoho svých příznivců. Roku 1966 založil v New Yorku ISKCON. Mezi příznivce hnutí patřil i kytarista Beatles George Harrison.

Základními texty hnutí jsou Prabhupádův překlad Bhagavadgíty a o něco mladší text Šrímad Bhágavatam.

Podle učení hnutí žijeme v období kalijugy, temného věku, který předchází katastrofě a „recyklaci“ světa. Můžeme však pomoci úpadku zpěvem známé mahámantry „Haré Kršna, Haré Kršna, Kršna Kršna, Haré Haré. Haré Ráma, Haré Ráma, Ráma Ráma, Haré Haré“. Ta nám umožňuje spojení s Kršnou.. Mahámantru má každý člen hnutí zazpívat 1728krát za den; zabere to asi dvě hodiny. Šíří lásku, oddanost Bohu a jógu. Uctívají mravní čistotu člověka a společnosti. Každý člověk je jedinečný. Duch se neustále převtěluje ale uctíváním Kršny a přijímáním pokrmu jemu obětovanému se můžeme osvobodit z koloběhu převtělování. Neubližují proto živým tvorům.

Novopečení členové skládají závazné sliby. Dostávají nová, indická jména. Ti kteří se trvale zapojí do uctívání se stanou sannjásiny a ostatní grhasthy, kteří vedou rodinný život při chrámech Někteří ze sannjásinů se stávají guru tedy duchovními učiteli. Někdy si holí hlavy, ale nechávají si krátký cop šikhu. Muži nosí choti. Svobodní šafránové, ženatí (a novici) bílé. Ženy si oblékají sári. Oděv má duchovní symboliku.

Členové jsou vegetariáni (nejsou dovolena ani vejce). Je zakázáno požívat jakékoli omamné látky včetně tabáku, alkoholu, čaje, kávy, kakaa, čokolády apod. Musí se vyhýbat sportu, loteriím a hrám, ale také četbě románů a studiu filosofie.

Sex je možný pouze mezi manžely a jedině za účelem zplození dítěte. Pohlavní styk s těhotnou či kojící ženou je zakázán.

Hnutí se věnuje humanitárním aktivitám, například řídí akci Jídlo pro život či provozuje několik veřejných vegetariánských restaurací.

Počet členů se odhaduje na několik desítek tisíc, u nás asi dvě stě členů. Hnutí Hare Krišna působí oficiálně v České republice od listopadu 1989. Do konce listopadu roku 2002 bylo toto hnutí registrováno jako občanské sdružení a od 21. listopadu 2002 je registrováno na Ministerstvu kultury jako náboženská společnost. Jedná se o první registrovanou náboženskou společnost v ČR mimo křesťansko-židovskou tradici. Důležitými středisky u nás jsou farma Kršnův dvůr u Benešova a pražské Centrum pro védská studia.. V Praze pořádá každodenní průvody se zpěvem a hudbou a nabízejí drahé brožury s barevnou obálkou, které obsahují díla zakladatelů hnutí.

Vysoký počet opakovaní mahámantry a náboženské uctívání se považuje za ohrožení psychické rovnováhy členů. Izolovaný život v komunitách je problematický hlavně pro děti, které většinou nenavštěvují běžnou školu. Ve světě jsou při komunitách zřízeny tzv. gurukuly jako soukromá školská zařízení. U nás gurukula nebyla povolena a děti po odchodu rodičů z komunity do škol nastoupily.

7.11 Osho

Učení vychází z hinduismu. Zakladatelem je indický profesor filozofie Mohan Chandra Rajneesh, který roku 1971 přijal titul Bhagwan Sri Rajneesh, který se překládal jako Požehnaný, který došel poznání, že je božský.

Stát se sannjásinem (tím, kdo všechno odhodil) znamená velké náboženské úsilí, které vrcholí osvícením. Stav sannjásina je čtvrtým a nejvyšším stupněm života - na tomto stupni se člověk v bezdomoví připravuje na nové zrození nebo dokonce na vysvobození z koloběhu životů. Bhagwan Sri Rajneesh však hlásal,

že osvícení a postupu do stavu sannjásina je možno dosáhnout velmi snadno.

Stačí jen opustit své myšlení, přijmout božského učitele jako nejvyšší autoritu, prožívat skupinové stavy změněného vědomí a považovat je za duchovní cestu vzhůru. Tato rychlá duchovní cesta lákala mnoho lidí, které přitahovalo spojení meditačních technik s prvky psychoterapie.

Rajneesh učil, že svou božskou přirozenost si člověk může uvědomit jen tehdy, pokud se zbaví potlačovaných emocí a pudů. Uvolnění hněvu, dalších emocí a sexuální uspokojení se stalo psychoterapeutickou metodou, která psychicky poškodila a na další život poznamenala mnoho jejích členů. Rajneeshův ašram (duchovní centrum) představovalo i dobrý obchodní podnik, kde členové hnutí vyráběli růžence (málá) s Rajneeshovým obrazem a další předměty, které si kupovali Rajneeshovi obdivovatelé.

V roce 1981 Rajneeshovy žáci koupili a pronajali velké území v americkém státě Oregonu. Tam uprostřed málo obydlené farmářské krajiny začali budovat šram, božské společenské zřízení. Pracovali sedm dní v týdnu a více než 12 hodin denně. Odměnou jim bylo jen vidět na okamžik svého guru Rajneeshe. Viděli ho, když kolem nich pomalu projížděl v autě Rolls-Royce. Na vrcholu své moci Rajneesh vlastnil 93 těchto automobilů a každý den oblékal nová roucha, posázená diamanty.

Po skandálech a soudních procesech se hnutí nakonec rozpadlo, Rajneesh byl vyhoštěn z USA a začal v Indii znovu. Pod jménem Osho vymyslel několik nových typů meditace, např. tzv. dynamickou meditaci. Pod tímto jménem je také díky množství knih znám veřejnosti. Jeho příznivci pořádají různé meditační kurzy, terapeutické výcviky, přednášky, apod.

Nebezpečí je dnes minimální. Hnutí po Oshově smrti nemá žádného vůdce.

Počet členů hnutí ve světě se odhaduje na několik desítek tisíc, u nás na několik málo stovek.

7.12 Antroposofie

Zakladatelem je R. Steiner. Centrum hnutí je ve Švýcarsku. Známá je Svobodná škola pro antroposofická studia a Waldorfské školy. Kladou důraz na svobodu, soulad s přírodou a věří v převtělování.

Nebezpečný tento směr není. Počet členů a sympatizujících je odhadován na několik set tisíc, u nás na několik set.

7.13 Satanismus

Oficiální název je Církev satanova, založena 1999 v USA. Zakladatelem je A. S. la Vey. Hnutí vychází z černé magie, čarodějnictví, převrácené židovsko-křesťanské nauky. Snaží se o návrat k původní přirozenosti člověka, hlavně v oblasti sexu.

Důležité jsou 3 knihy - Satanská bible, Dokonalá čarodějka, a Satanské rituály. Satan je duchem pokroku, vývoje civilizace a zdokonalení lidstva. Hnutí je revoltou vedoucí ke svobodě, temné skryté síly v přírodě, která řídí chod na zemi. Je to vlastně antikřesťanství. Symbolem je obrácený kříž, 5 úhelník v kruhu (pentagram), číslo 666, satanské devatero (ukájení choutek, živoucí existence satana, neposkvrněná moudrost, laskavost kdo si zaslouží, pomsta, odpovědnost vůči odpovědným, člověk jako zvíře, hříchy, satan přítel církve jelikož ji udržuje). V hnutí se objevují i rituály např. Černá mše (obětování zvířat, sexuální orgie).

Pro lepší orientaci rozlišují odborníci v satanismu tři základní proudy:

1. Tvrď satanisté. Ti žijí v malých ilegálních skupinkách, aby se o nich nedozvěděla policie. Podle speciálního kalendáře provádějí své tajné obřady s tvrdými drogami a krvavými oběťmi zvířat i lidí.
2. Veřejní satanisté. Ti zakládají oficiální církve a svůj satanismus o sobě rozhlašují. Hovoří o svobodě člověka a zaměřují se na deviantní pornografickou literaturu.
3. Jako-satanisté. Lidé, kteří se toulají po hřbitovech, vykrádají hrobky a píší sprejem na stěny satanistické symboly "666". Většinou jsou to nevyzrálý jedince s pocity méněcennosti. Nejde vlastně o satanismus, ale o pubertu.

Nebezpečí hrozí hlavně u satanismu satanismu "tvrdého", s kriminálními činy. Vstupenkou do tvrdého satanismu mohou být i magické nebo fantazijní hry (jako Ouija nebo Dračí doupě), vzývání satana "na zkoušku" nebo i koncerty metalových skupin.

Počet příznivců není možné odhadnout. Satanismus tvoří na sobě nezávislé skupiny, řády nebo i jednotlivci, mezi kterými nebývá žádná komunikace.

7.14 Dianetika a scientologie

Dianetika je věda o duševním zdraví, je předchůdce scientologie. Klade důraz na přežití na úrovni individuální, sexuální, skupinové a druhové. Ideálem a nedosažitelným cílem je nesmrtnost. Překážkou bytí je fyzická bolest a emoce, které narušují chování a vytváří psychosomatickou nemoc. Cílem je očištění od

překážek v životě člověka. Hlavními metodami je auditing, rozhovor, procházení života, znovuprožívání.

Scientologie je vědění jak vědět. Usiluje o duchovní svobodu jedinců, zvrácení civilizačního úpadku. Cílem je dovést člověka studiem a duchovní konzultací ke svobodě, zdokonalení sebeuvědomění a uvědomění si Boha. Součástí je dianetika. Probíhá v centrech nebo na misiích a je placená.

Zakladatelem je L. Ron Hubbard.

Známá veřejnosti je nabídkou bezplatného vyšetření pomocí tzv. Oxfordského testu osobnosti. Oxfordský test osobnosti má údajně odhalit slabosti a přednosti testovaného a nabídnout pak služby Dianetického střediska k rozvinutí dobrých vlastností osobnosti, a to jak pomocí literatury, tak pomocí auditingu. Špatně v testu dopadnou všichni, je tak sestaven. Na základě tohoto testu nabízejí scientologové komplexní analýzu osobnosti, podle které vypracují individuální studijní program. Jeho pomocí se má zvýšit duševní potenciál a člověk bude schopen zcela projevit své dosud skryté a blokované schopnosti. Test poskytne Dianetické středisko zdarma, další služby jsou však již placené. Jednou z těchto služeb je tzv. Auditing. Je to tvrdý křížový výslech (hypnóza) a pomocí E metru (obdoba detektoru lži) jsou odhalovány skryté myšlenky a informace o sobě. Informace získané z auditingu jsou zaznamenány do databáze scientologů pro jejich další využití. Třeba v případě, kdy se klient snaží z scientologie odejít. „Léčení“ stojí obvykle i několik tisíc korun. Po určité době se osoba stane psychicky závislá na auditingu, který ji postupně připraví o všechny peníze.

Nebezpečí hrozí především z auditingů, kdy je často vypěstován návyk. Osoby vyhledávají stále nové problémy a mají strach ze zhoršení psychického stavu, který by prý nastal při jejich přerušení. Auditovaní se také dostávají do sociální izolace, protože rozebíráním negativních zážitků si "uvědomili", jaký negativní vliv na ně mělo jejich nejbližší okolí. Za velmi nebezpečné je

považováno působení scientologů pomocí firem, které nabízejí podnikům Hubbardovy administrativní technologie. Významným členům bývají nabídnuty auditingy. Scientologům se tak může podařit získat intimní osobní údaje o ekonomicky významných lidech. Nezřídka se jim pak podaří získat v takovém podniku významné postavení.

Počet členů je několik stovek tisíc skutečných scientologů, u nás několik stovek.

7.15 Angažovaný buddhismus

Angažovaný buddhismus je reformní hnutí buddhismu. Klade důraz na odpovědnost za to, co se na světě děje. Aplikuje tradiční buddhistickou etiku na problémy moderního světa (zásada nebrat, co není dobrovolně dáváno, boj proti mužské dominanci a diskriminaci žen apod.). Hnutí se vyznačuje důrazem na ekologii. Nejznámějšími představiteli jsou Sulak Sivarakša a čtrnáctý dalajlama Tändzin Gjamccho.

7.16 Hnutí Nového věku (New Age)

Zakladatele toto hnutí nemá. V posledních letech si stále více lidí v západní kultuře uvědomuje změnu, která se týká jejich životního pocitu či doby. Ti, kteří se k této změně upínají s nadějí, tvoří hnutí označované jako hnutí Nového věku

(New Age, angl. nový věk). Nejedná se o organizaci, ale spíš o životní styl lidí různého zaměření a názorů, kteří změnu doby uskutečňují.

Učení a praxe jsou různé. Vždy se ale jedná o potřebu změny a doufání v cosi nového. To je spojeno s hledáním alternativ snad ke všemu, co může být považováno za tradiční. Populární se tak stává alternativní medicína, alternativní pedagogika nebo psychologie, alternativní náboženství, umění, stravovací návyky apod.

Hnutí se většinou nechápe jako náboženské, přesto náboženství prolíná všemi oblastmi společenského života. Náboženství (víra v minulé životy a převtělování) se stává přirozenou součástí vědy, zdravotnictví, výchovy a vzdělávání.

Hnutí umožňuje volný pohyb a oproti tzv. sektám se tedy zmenšuje riziko psychické manipulace v uzavřené skupině. Některá aktivita však může mít sektářské rysy (např. komunita Zdeňka Lukáše ve Světlíku nebo skupina vegetariánů kolem Vlastislava Prokeše, kteří se jako americká sekta Nebeská brána chystají na odlet létajícím talířem na jinou planetu). Riziko znamená i stoupající obliba tajných nauk (ezoterismus), které mohou způsobit velkou izolaci zasvěcených. Jiný druh nebezpečí je spojený s amatérskými zdokonalovacími kurzy (Silvova metoda, Modrá alfa, Zlatá mysl) nebo alternativními psychoterapiemi (holotropní dýchání). Nebezpečné může být i zanedbání lékařské péče, pokud se využívá pouze neúčinná alternativní medicína (např. homeopatie, urinoterapie) nebo psychotronické metody (biotronika Tomáše Pfeiffera apod.).

Počet příznivců se odhaduje na několik desítek milionů v západním světě, u nás asi sto tisíc.

7.17 Hnutí víry

Zakladatelem je američan Kenneth E. Hagin.

Hnutí víry navazuje na křesťanství, ale prohlašuje, že v možnostech člověka je mnohem víc, než jak běžně žije, a toho chce Bůh využít, aby člověk byl rozvinut ve všech směrech. Máme jen to, čemu věříme, co si představujeme, o čem hovoříme jako o hotové věci a co na Bohu požadujeme. Věřící má být podle tohoto učení tedy naprosto zdravý (má zemřít až sešlostí věkem), bohatý a všechny problémy můžeme řešit velkou vírou.

Důsledkem tohoto učení je, že tito lidé např. odhadují brýle (a také ovšem bez nich třeba i usedají za volant) ve víře, že jejich oční vada je vlastně již uzdravena. Jindy zase odevzdávají své náboženské skupině vysoké částky s tím, že když takto prokáží svou víru a obětavost, otevřou si tím cestu k budoucímu bohatství. Největší pozornost si toho hnutí vyžádalo svými masovými shromážděními, na kterých lidé měli být duchovně i tělesně uzdraveni. Nemocní si chodili pro uzdravující dotek na pódium. Pro některé byl tento moment takovým zážitkem, že někteří pocítili na několik minut či hodin úlevu ze své bolesti a někteří se cítili a dodnes cítí být uzdraveni ze své většinou psychosomatické choroby. Někteří odcházeli s velkým zklamáním a hořkostí.

Hnutí má pouze několik center, která slouží jako školy z kterých se pak učení a šíří dál hlavně pomocí publikací, audio- a videokazet nebo misionářů. Vytváří jen volná sdružení, nadace, školící centra apod. Nejdůležitější skupinou tohoto hnutí je u nás mezinárodní organizace Slovo života (dříve Voda života), která má i svou školu pro intenzivní studium při zaměstnání v Brně. Dále ke hnutí patří R. O. F. C. (Reach out for Christ, angl. "kampaň pro Krista"),

samostatný sbor Nový život v Ústí nad Labem, misie Holy Ghost End Time Ministries i pražské biblické školy Dómata a Victory Christian Center. Učení hnutí víry zastává i Pánova cesta v Olomouci.

Nebezpečím je přesvědčení příslušníků tohoto hnutí, že funguje "zákon víry". Tomu, komu se v životě nedaří, přibývá břemeno viny za to, že neobstál před Bohem, protože jeho víra nefungovala. Důsledkem jsou psychické potíže.

Počet členů organizací, které patří do hnutí víry, dosahuje ve světě pravděpodobně až několika milionů. U nás přesahuje tisíc.

7.18 Imanuelité

Zakladatelem je Jan Dietrich Dvorský.

Četbou knihy Oskara Bernhardta Ve světle pravdy si Jan Dvorský na začátku roku 1991 uvědomil, že je Syn člověka, Parsifal Imanuel, znovu inkarnovaný (vtělený) Abd-ru-shin, tedy mesiáš, jenž má utvořit Tisíciletou říši. Se svou družkou Labutí pannou (Lucií Dvorskou) vydal knihu "Syn člověka" s podtitulem "Mesiášovo živé Slovo k všenápravě světa". Tato kniha vykládá Abd-ru-shinovo náboženství pro moderní dobu, komentuje události společenského života a přesvědčivým způsobem podává recept na každý problém.

Přesvědčení, že je Synem člověka, má Dvorský z údajné fyzické podoby s Abd-ru-shinem, pak z data svého narození apod., ale hlavně ze svého objevu o převrácenectví, která doplňuje Abd-ru-shinovo učení. Podle Dvorského je v současnosti každý člověk převrácencem, protože se jeho mužská duše převtlila

(reinkarnovala) do ženského těla nebo ženská duše do mužského těla. Jedinými dvěma nepřevrácenci jsou právě on a jeho družka Lucie. Ti mají spolu s povolanými vybudovat Tisíciletou říši.

Podle knihy vznikla roku 1993 kolem Dvorského-Parsifala Imanuela na Hořovicku skupina pomocníků Syna člověka. Žili v několika komunitách blízko sebe velmi izolovaně. Přerušili styk s rodinami, jejich děti nechodily do školy, v komunitě dostali nová jména, knihy, noviny, časopisy. Jiné sdělovací prostředky byly "převrácenecké", a škodlivé. Pracovali na novém vydání knihy Syn člověka a později na její distribuci, a to většinou pozdě do noci. Kromě toho podstupovali očišťovací kúry a pústy, takže ztráceli desítky kilogramů své váhy. Jedna žena v komunitě bez asistence lékaře potratila.

Fyzicky zubožení a psychicky zlomení byli po čase pomocníci jeden za druhým vyloučování, protože jejich aura podle jasnovidce neodpovídala nárokům Tisícileté říše. Vyloučení pak páchali sebevraždy, protože jedině smrt by podle jejich víry mohla přivodit brzkou novou inkarnaci, a tím i možnost příštím životě vstoupit do Tisícileté říše. Většina jich po vyloučení prošla zdravotnickými zařízeními a psychiatrickými léčebnami.

Nakonec byli vyloučeni téměř všichni a Dvorský s rodinou (4 děti) se skryl před policií, která po něm a po jeho družce vyhlásila pátrání pro podezření z ohrožení mravní výchovy dětí. Za stejný trestný čin bylo několik jeho následovníků - rodičů - odsouzeno k podmíněným trestům. Od roku 1995 komunita neexistuje.

Jedná se jistě o jednu z nejnebezpečnějších sekt u nás. Došlo v ní k trestným činům a mnohokrát k ohrožení zdraví i života. Síť pomocníků Syna člověka lze jistě znova oživit. Je pravděpodobné, že většina z nich by i dnes udělala na příkaz Mesiáše cokoliv.

7.19 Jóga v denním životě

Zakladatelem je indický učitele Paramhansa svámí Mahéšvaránanda.

Jóga v denním životě je systém pro fyzické, mentální, sociální i duchovní zdraví sestavený na základě indického náboženství k možnostem a zájmům západního člověka. Vychází z učení véd, upanišad a především Pataňdžaliho systému jógy. Jóga v Pataňdžaliho pojetí je filozofický systém, pomocí kterého má člověk dosáhnout poznání a osvobození od koloběhu znovuzrozování. V Pataňdžalího systému můžeme na této dlouhé a namáhavé cestě rozeznat osm stupňů. Dva etické (neubližovat živým tvorům, pravdivost, tělesná a duchovní čistota apod.), dále tělesná cvičení (ásana), která jsou předpokladem správného fungování mysli, ovládání dechu (pránajáma), schopnost odpoutání mysli od rušivých vlivů, schopnost koncentrace na jediný předmět, dále meditace a jako osmý a nejvyšší stupeň pohroužení (samádhi), při kterém jogín dospívá k blaženosti poznání jednoty s božstvím.

Cest ke spojení s božstvím je v indické tradici celá řada. V historii se kombinovaly a překrývaly, ale můžeme mluvit o hathajóze (cestě tělesných a dechových cvičení), rádžajóze (cestě meditačního soustředění) a mantrajóze (která tohoto soustředění dosahuje opakováním manter - slabik, slov či vět, o kterých se věří, že jejich vibrace uvolňují v člověku energii), dále o bhaktijóze (cestě lásky a oddanosti božství) či karmajóze (která dává důraz na projevení této lásky konkrétními činy). Mimo indické prostředí se jógou zpravidla myslí pouze hathajóga, tělesná a dechová cvičení, jimž se nepřikládá žádný duchovní obsah.

Někteří zájemci přicházejí do kontaktu s tímto systémem bez tušení, že od tělesných a dechových cvičení budou postupně vedeni k duchovním cílům. Po úvodních cvičeních bývají pozváni na satsangy (sezení s Mistrem), při nichž poslouchají východní moudrost, zpívají bhadžany (indické oslavné písně) a

zvykají si na prašad (posvěcené, obětované vegetariánské jídlo). Okolní skupina oddaných je může jemně manipulovat k úctě k Mahéšv aránandovi (poklona před jeho fotografií) a časem i k přijetí osobní mantry od tohoto gurua. Tak se zájemce stane jeho žákem a změní svůj způsob života. Prochází očišťovacími i jinými obřady, přijme duchovní jméno, slaví indické svátky, vybuduje domácí oltář, změní způsob oděvu, denně džapuje (přeříkává mantru) několik kol mály ("růžence") apod.

Okolím je někdy negativně pociťována změna způsobu života Mahéšvaránandova žáka. Jiné nebezpečí není známo.

Počet členů se odhaduje se na několik desítek tisíc, u nás asi tři tisíce, ale ne všichni systém Jógy v denním životě v současnosti skutečně praktikují.

8. Ohrožené skupiny

Nejvíce ohroženou a nejčastěji oslobovanou skupinou jsou mladí lidé ve věku 18-25 let.

Členství v sektách hledají především lide, kteří mají nějaký problém. Jsou osamoceni, mají nějakou nemoc nebo depresi. Zájem mladistvých o sekty je často spojen s problematikou hledání vlastní identity, hlavně v období puberty a adolescence. Prožívají strach z budoucna, neporozumění ze strany rodičů (nepřijetí, nesprávná výchova a nedostatek mateřské lásky), cítí se izolovaní a nedůvěřují si. Jeden z důvodů, proč mladí lidé propadají sektám, je ten, že nabízejí zapojení do skupiny, autority, péče členů sekty, pocit významu a naplnění. Nabízejí jim rodinu, kterou děti postrádaly, přítomnost rodičů, fyzicky i citově. Mladí za to ale dávají vlastní svobodu a možnost prožít si svůj život.

Dospívající se stávají snadným terčem sekt hlavně z důvodu nedostatečné informovanosti a z naivity, psychické lability dospívajících, disharmonickému rodinnému prostředí a nevyrovnané vztahy ve škole.

Koho nacházejí mladí lidé v sektách? Jsou to hlavně jejich zakladatelé, kteří jsou nadšeni a dovedou strhnout. Dále pak jednotliví členové, kteří žijí životem skupiny a vyznávají skupinové normy.

9. Prevence

Prevenci, aby se mladí lidé a nejen oni, i ti starší, nestávali oběťmi sekt je především dostatek péče a lásky ze strany rodičů. Je taky nutné, aby učitelé i vychovatelé vytvářeli prostředí otevřenosti ve třídách a skupinách mladých lidí a dávali jim možnost k dialogu. Pomohlo by i to, kdyby bylo více obětavých lidí, kteří by pomohli mladým lidem dobré využít jejich volný čas.

Jak pomoci lidem kteří sektě podlehli?

- Neraďte jim, když o to nepožádají. Můžete občas říci, já bych to vyřešil takhle, nebo o tom jsem slyšel tohle.
- Nechte je mluvit. Zjistíte, co si myslí a necháte je nahlas myslet. Myšlení dokáže vytáhnout z bludů.
- Mějte je rádi a važte si jich. Pak za vámi budou rádi chodit, jako za přítelem a mohou vás později třeba i požádat o pomoc. A to jste chtěli.
- Dejte si však také pozor až vás pozvou k sobě. Jsou to lidé, kteří si z myslí, že právě oni jsou na té správné cestě a mohou vám nabízet svoji víru.

Zlaté pravidlo zní, že **Pravda se s časem nemění, zatímco lži ano.**

10. Organizace studující sekty a nové náboženské směry

Novými náboženskými hnutími se zabývají různé specializované organizace a akademická pracoviště, avšak nejen ony.

Nejznámější organizací je Společnost pro studium sekt a nových náboženských hnutí (SSSNNS) je nezisková organizace založená v Praze 16.7.1993 a registrovaná u Ministerstva vnitra jako občanské sdružení.

Cílem SSSNNS je studovat náboženské skupiny a směry, které se po roce 1989 začaly na území České republiky objevovat, a informovat o nich veřejnost.

Společnost vede knihovnu s největším archivem českých skupin utvořených na religiózním základě. Knihovna, má přibližně 2000 knih, 200 audiokazet a asi 400 videokazet. Je volně přístupná široké veřejnosti.

Další činností společnosti je poskytování poradenské a podpůrné pomoci blízkým členům extrémních náboženských skupin. Byla vytvořena poradenská linka a poradna pro veřejnost.

Za účelem informovanosti o existujících nových náboženských směrech pořádá společnost konference a semináře pro veřejnost.

Vytváří i publikace pro předávání získaných informací široké veřejnosti. Na SSSNNS se často obracejí pracovníci veřejných médií s žádostí o vyjádření k aktuálním událostem nebo s pozvánkou k tématicky zaměřeným besedám. Členové a spolupracovníci SSSNNS bývají zváni i k přednáškám pro pedagogické pracovníky, pracovníky linek důvěry a krizových center a k přednáškám na středních, vyšších a vysokých školách.

III. Praktická část

1. Průzkum, jeho charakter, cíle a průběh

Pro tuto bakalářskou práci jsem zvolila průzkum pomocí internetového a korenspodenčního dotazníkového šetření, které jsem rozeslala mailem, rozdala osobně osobám v mé okolí, ale i známým z jiných konců naší republiky nebo vložila odkazy s prosbou o vyplnění na některé internetové stránky. Během čtrnácti dnů mi přišlo celkem 83 vyplněných dotazníků, což je celkem velký počet.

Cílem tohoto šetření bylo zjistit, jaké je širší povědomí občanů, zejména mladých lidí o sektách a nových alternativních náboženských hnutích v ČR, ale i to, jaké osobnosti, s jakou povahou a v jakém věkovém rozpětí přichází s těmito skupinami nejvíce do kontaktu.

Dotazník je rozdělen na 3 části. V první zjišťuje sociodemografické údaje o respondentovi, v následující části postoje a názory na problematiku sekt a v poslední části je tzv. osobnostní dotazník, kde zjišťuje rysy a vlastnosti osobnosti respondenta.

Respondenti jsou lidé ve věkovém rozpětí 15-40 let, jejich výběr je náhodný.

Průzkum pomocí dotazníku měl potvrdit či vyvrátit některé poznatky z teoretické části této práce.

1.1 Metoda průzkumu

Jak již bylo uvedeno výše, pro tuto práci jsem si vybrala pro průzkum metodu dotazníku.

Metoda dotazníku je nejvíce rozšířená a umožnila mi oslovit větší počet respondentů v relativně krátké době. Oslovení jedinci jsou většinou ochotnější, neboť je dodržena anonymita. Je snadnější se pro ně vyjádřit v kontaktu s cizí osobou písemně než ústně.

Dotazník je vlastně způsob psaného řízeného rozhovoru. Na dotazy, které jsou na rozdíl od rozhovoru psané, se vyžadují písemné odpovědi. Otázky by měly být anonymní. Tím lze zvýšit upřímnost odpovědí.

Výsledky získané dotazníkem můžeme zpracovávat kvantitativně, statistickými metodami, ale důležité je také kvalitativní hodnocení výsledků..

Při sestavování dotazníku je třeba dbát na to, aby byl srozumitelný.

Při rozesílání dotazníku při hromadném průzkumu počítáme s tím, že se nám všechny dotazníky nevrátí, a proto je rozesíláme ve dvojnásobném počtu, než je nutno k vlastnímu zkoumání.

Zkoumané osoby mohou při vyplňování dotazníku více zvažovat své odpovědi; nejsou pod tlakem okamžité odpovědi.

Jak při rozhovoru, tak i dotazníkem se zjišťují, jak fakta tvrdá (např. nacionálie, pohlaví, věk, povolání), tak fakta měkká (např. názory, zkušenosti, zájmy, postoje, hodnotový systém, prožitky, představy, přání, potřeby).

1.2 Hypotézy

1. Lidé mají jen základní informace o sektách a nových náboženských hnutích a to zejména z tisku či televizní obrazovky.
2. Nejčastěji do sekt vstupují mladí lidé v období puberty či adolescence, kdy hledají sami sebe nebo lidé, kteří mají nějaký problém (nemoc, smrt v rodině, pocity méněcennosti, problémy s láskou, penězi ...) nebo introverti.
3. Mezi nejznámější a u nás nejrozšířenější sektu (nové alternativní náboženské hnutí) patří Svědkové Jehovovi.

4. Členové sekty (nových alternativních náboženských hnutí) nejvíce oslovují občany pomocí různých časopisů a letáků, osobním kontaktem a pomocí internetu.

2. Výsledky výzkumu

Výsledky výzkumu jsem zpracovala přehledně do tabulek a několika grafů. V tabulkách je u každé odpovědi dám počet jak procentuální, tak skutečný. Pod tabulkou pak následuje komentář k výsledků.

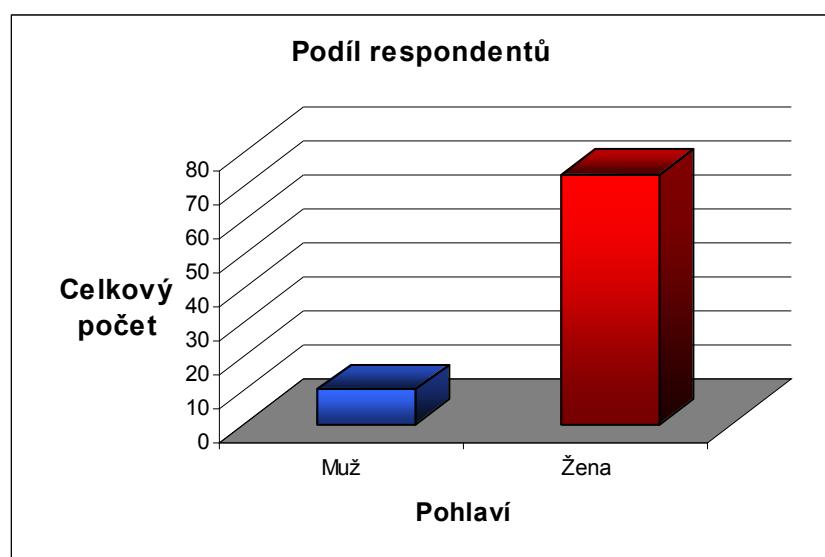
2.1 Vyhodnocení dotazníku

1. Jste

Tab. 1

Pohlaví	skutečně	%
Muž	10	12
Žena	73	88
Celkem	83	100

Graf 1

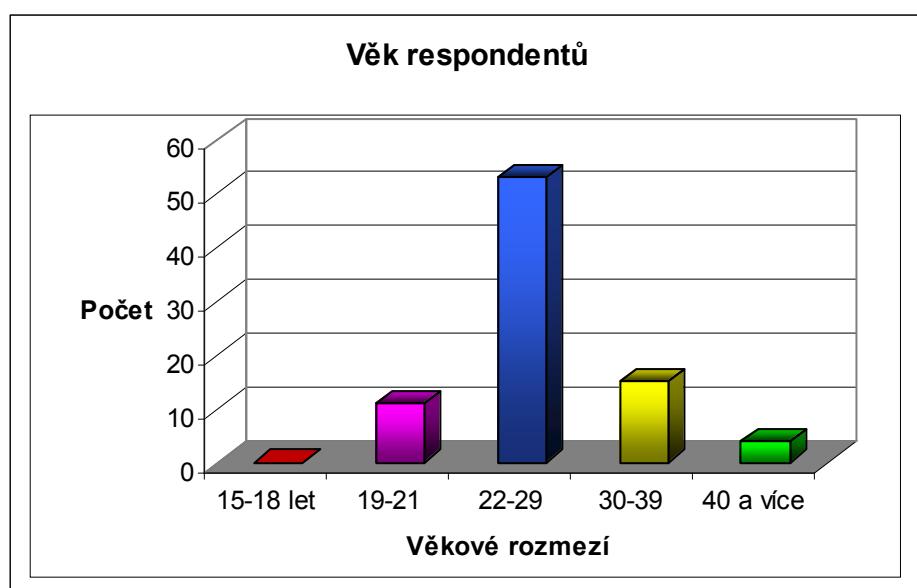
Větší podíl respondentů, kteří mi byli ochotni vyplnit dotazník bylo žen. Jsou ochotnější pomoci při výzkumné práci a najdou si chvíli času na vyplnění dotazníku.

2. Věk

Tab. 2

Věková hranice	skutečně	%
15-18 let	0	0
19-21	11	13
22-29	53	64
30-39	15	18
40 a více	4	5
Celkem	83	100

Graf 2

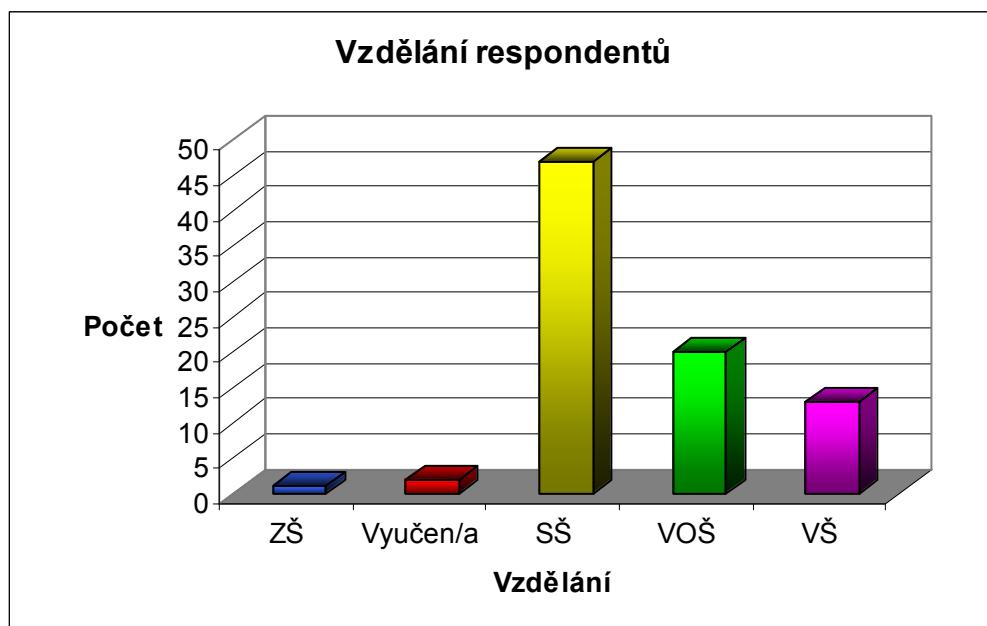
Nejčetněji zastoupené věkové rozpětí respondentů v mému výzkumu bylo 22-29 let, tzn. hlavně mladí lidé. Je to asi tím, že mají větší přístup k internetu a umí s ním i zacházet a mají zájem o dění kolem sebe.

3. Ukončené vzdělání

Tab. 3

Vzdělání	skutečně	%
ZŠ	1	1
Vyučen/a	2	2
SŠ	47	57
VOŠ	20	24
VŠ	13	16
Celkem	83	100

Graf 3

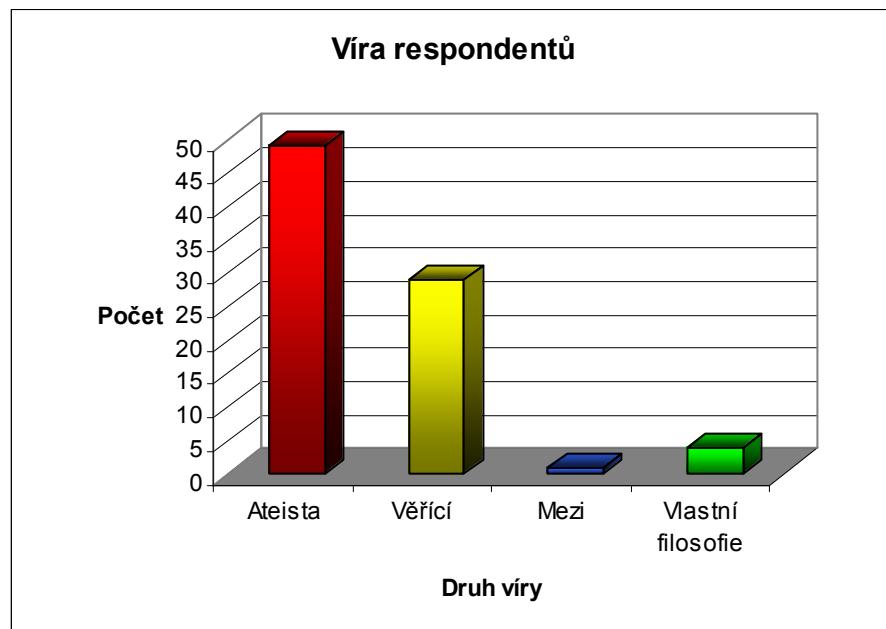
Nejvíce zastoupena byla skupina respondentů se vzděláním SŠ a vyšším. Zajímají se více o dění kolem sebe, neboť při studiu dosáhnou větší informovanosti o světě..

4. Jste

Tab. 4

Víra	skutečně	%
Ateista	49	59
Věřící	29	35
Mezi	1	1
Vlastní filosofie	4	5
Celkem	83	100

Graf 4

Většina respondentů jsou ateisti. Zajímavé je, že někteří respondenti mi doplňovali do dotazníku i jinou možnost (mezi, vlastní filosofie).

5. Jaké zaměstnání vykonáváte?

Tab. 5

Druh činnosti	skutečně	%
Studium	25	30
Podnikání	0	0
Zaměstnán	58	70
Celkem	83	100

Nejvíce respondentů je zaměstnáno a přes čtvrtinu jich studuje. Nepodniká nikdo. Respondenti byli zaměstnáni v těchto profesích: metodik, logistik, sociální pracovník, ředitelka MŠ, manager, technik, vychovatelka, pracovník ve státní správě, programátor, pracovník v administrativě, redaktor, skladník, klempíř, školnice, pedagog volného času, asistent. Objevil se i invalidní důchodce a hodně respondentů bylo na mateřské dovolené.

6. Setkali jste se někdy s pojmem sekta? Pokud ano, zkuste vysvětlit co znamená.

Tab. 6

Odpovědi	skutečně	%
Ano	80	97
Ne	2	2
Nevím	1	1
Celkem	83	100

Téměř všichni respondenti se s pojmem sekta již někdy setkali. Z jejich odpovědí, co tento pojem znamená jsem sestavila jednu velkou definici.

Je to neregistrovaná skupina (alternativní náboženství, odlišné hnutí či

kult), lidmi často odsuzované. Skupina je uzavřená, má vlastní pravidla, hodnoty, netradiční prvky víry a často i oběti. Riskuje se zdravím svých členů, odmítá komunikaci s okolím. Má silného vůdce, hierarchii členů. Členové jsou často fanatizování, manipulování a jsou jim tzv. vymývány mozky. Je to zkreslená víra.

7. Zkuste vyjmenovat některé sekty (nová alternativní náboženská hnutí), které znáte.

Tab. 7

Druh hnutí (sekt)	skutečně	%
Svědkové Jehovovi	73	28
Scientologie a dianetika	28	11
□onisté (Církev sjednocení)	14	5
Adventisté sedmého dne	14	5
Uzavření bratří	1	0,3
Sahaja joga	3	1
Satanisté	21	8
Mormoni (Církev Ježíše Krista svatých posledních dnů)	31	12
Hnutí Nového věku (New age)	11	4
Hnutí Grálu	4	2
Katolíci	1	0,3
Anarchisté	1	0,3
Rodina (Děti Boží, Rodina lásky)	1	0,3
Fašisté	1	0,3
Skinheads	1	0,3
Hnutí víry	2	0,6
Hare Kršna	39	15
Vesmírní lidé	14	5
Angažovaný buddhismus	3	1
Osho	2	0,6
Celkem	265	100

U této otázky byla možnost více odpovědí od jednoho respondenta.

Mezi nejznámější sekty (alternativní náboženská hnutí) řadili respondenti Svědky Jehovovi, scientologii, Monisty a Adventisty sedmého dne. Zajímavé je, že do těchto skupin zařadily i katolíky (uznaná církev), anarchisty, fašisty a skinheads (nejsou náboženské ale spíše politické skupiny a hnutí). Napsali i další skupiny (Uzavření bratři, Adventisté sedmého dne, Vesmírní lidé) o kterých jsem v mé práci nepojednávala.

8. Odkud čerpáte informace o sektách(nových alternativních náboženských hnutích)?

Tab. 8

Zdroje	skutečně	%
TV	49	27,7
beletrie	4	2,7
časopisy a noviny	38	21
odborné knihy	16	9
rádio	10	6
internet	41	23
nevím	6	3
od každého	1	0,6
nečerpám	5	2,9
osobní styk s odborníky a laiky	1	0,6
škola	5	2,9
osobní zkušenost	1	0,6
Celkem	177	100

U téhle otázky mohli respondenti vybrat více odpovědí. Zajímavé je, že připsali někteří i další (od každého, nečerpám, osobní styk s odborníky a laiky, škola, osobní zkušenost).

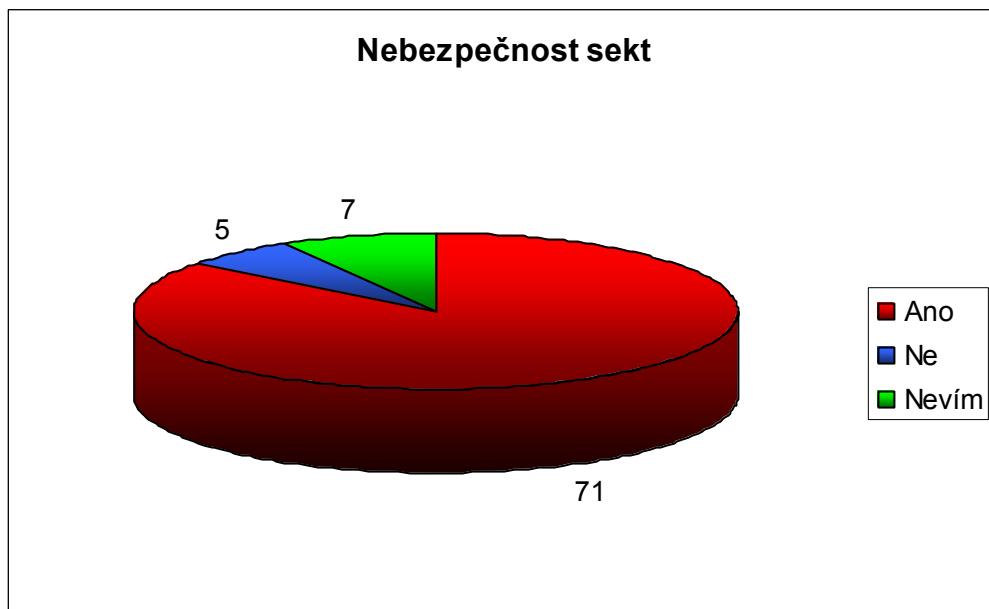
Největším zdrojem informací o sektách je téměř shodný výsledek TV a internetu, dále pak časopisy a noviny a odborné knihy. Je zřejmé, že právě TV a časopisy údaje často zkreslují a lidé pak nemají údaje, které by měli mít.

**9. Považujete sekty (nová alternativní náboženská hnutí) za nebezpečné?
Pokud ano, uved'te důvod.**

Tab. 9

Odpověď	skutečně	%
Ano	71	86
Ne	5	6
Nevím	7	8
Celkem	83	100

Graf 5

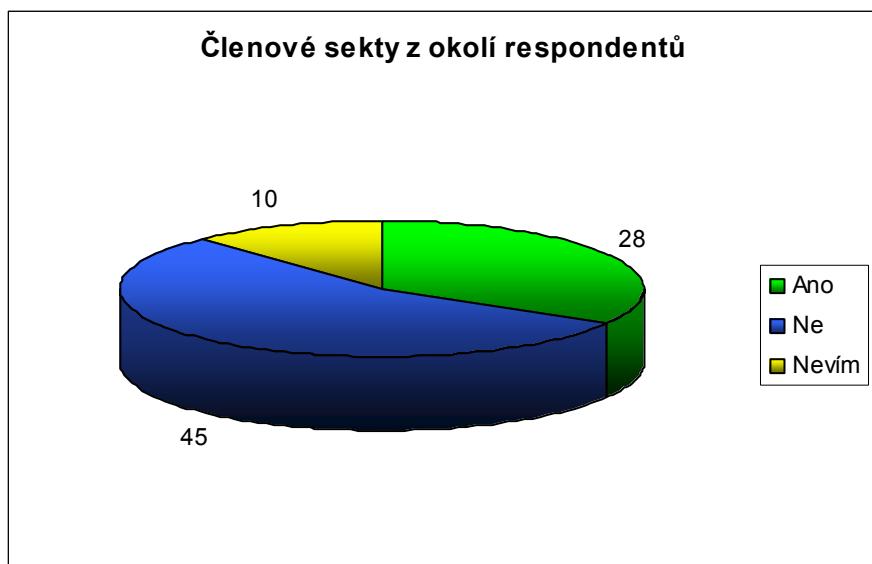
Téměř $\frac{3}{4}$ respondentů považují sekty za nebezpečné. Mezi důvody řadili omezování svobody členů těchto skupin, psychickou a fyzickou manipulaci, násilí, ohrožování na životě, izolovanost členů, fanatizaci, tzv. vymývání mozků a touhu po majetku členů.

10. Byl členem takovéto skupiny někdo z vašeho okolí?

Tab. 10

Odpověď	skutečně	%
Ano	28	34
Ne	45	54
Nevím	10	12
Celkem	83	100

Graf 6

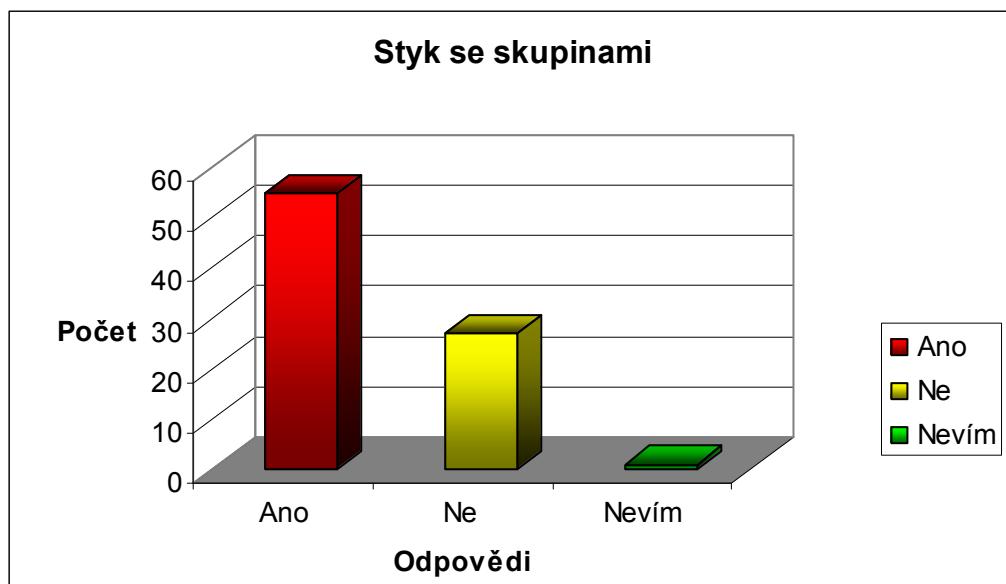
U této otázky mě zarazilo, kolik lidí z okolí respondentů bylo členem nějaké sekty. Rozhodně jsem nečekala tolik kladných odpovědí.

11. Setkali jste se s některou sektou či novým alternativním náboženstvím osobně? Pokud ano, se kterou?

Tab. 11

Odpovědi	skutečně	%
Ano	55	66
Ne	27	33
Nevím	1	1
Celkem	83	100

Graf 7

Většina respondentů měla už tu „čest“ se s některými skupinami setkat. Nejčastěji označili za skupinu se kterou se již setkali Svědky Jehovovi (viz. tabulka níže). Není na tom nic divného, jelikož s touhle skupinou se opravdu setkáváme téměř na každém kroku. (Respondenti mohli uvést i více skupin.)

Tab. 12

Skupiny	skutečně	%
Svědkové Jehovovi	47	64
Slovo života	1	1
Satanisté	4	6
Adventisté sedmého dne	3	4
Mormoni	6	8
Vesmírní lidé	3	4
Sahaja joga	1	1
Scientologie	3	4
Hare Kršna	6	8
Celkem	74	100

12. Byl/a jste někdy členem některé sekty či alternativního náboženského hnutí? Pokud ano, které?

Tab. 13

Odpovědi		skutečně	%
Ano jsem	Angažovaný buddhismus	1	1
	Satanismus	1	1
Ano byl/a jsem	Slovo života	1	1
Ne		79	96
Nevím		0	0
Nechci se vyjádřit		1	1
Celkem		83	100

Na rozdíl od osob z blízkého okolí respondentů, respondenti sami v sektách ještě nebyli. Jedna osoba se nechtěla vyjádřit, což můžeme nejspíš považovat za odpověď ano a tři osoby členy byli nebo jsou (Angažovaný buddhismus, Slovo života, Satanismus).

13. Láká vás členství v takovéto skupině a proč? V případě odpovědi ano uvedte důvod.

Tab. 14

	skutečně	%
Ano	0	0
Ne	82	99
Nevím	1	1
Celkem	83	100

Z odpovědí je zřejmé, že téměř všichni respondenti by nechtěli být členy takovéto skupiny.

14. Oslovili vás už někdy členové některé sekty (nového alternativního náboženského hnutí)? Pokud ano, jakým způsobem?

Tab. 15

Kontakty		skutečně	%
Ano	letáky ve schránkách	39	19
	osobní kontakt na ulici	61	30
	osobní kontakt v domácnosti	52	26
	pomocí internetu	0	0
	nabídkou knih či časopisů	45	23
	Ne	5	2
Nevím		0	0
Celkem		202	100

Respondenti mohli uvést i více možností.

Členové hnutí oslovují své budoucí potencionální členy nejvíce pomocí

osobního kontaktu na ulici (nejtypičtější pro Svědky Jehovovi a Hare Kršna), ale často i osobním kontaktem v domácnostech, nabídkou knih a časopisů či letáky ve schránkách (opět typické pro Svědky Jehovovi).

Zajímavé pro mne bylo, že i když mnozí odpovídali na otázku, jestli se už někdy setkali s nějakou sektou či alternativním náboženstvím, odpovědí ne, ale zároveň v téhle otázce odpovídali odpověď ano. Což jsou naprosto protichůdné odpovědi.

15. Na kterou věkovou hranici se členové sekt nejvíce zaměřují?

Tab. 16

Věková hranice	skutečně	%
0-6 let	1	0,9
7-12 let	1	0,9
13-16 let	4	3
17-21 let	32	26
22-29 let	19	16
30-39 let	16	13
40-59 let	14	11
60 a více	11	9
Nevím	22	18
Všechny	2	2,2
Celkem	122	100

Respondenti mohli odpovídat více odpověďmi. Někteří dokonce doplnili ještě další odpověď (všechny).

U respondentů se objevila nejčastější odpověď, že nejvíce ohroženi jsou lidé ve věku 17-21 let (tzn. -náctiletí). Dále pak bylo častou odpovědí i věkové rozmezí od 22 let výše (tzn. všichni dospělí jedinci) a odpověď nevím.

16. Jaké typy lidí členové sekt nejvíce oslovoují?

Tab. 17

Typy lidí	skutečně	%
větší skupinky	1	0,9
samotní jedinci	59	48
rodiče s dětmi	4	3
důchodci a staří lidé	20	17
děti	2	2,1
mladí lidé	32	26
nevím	4	3
Celkem	122	100

Respondenti měli opět možnost vybrat si více odpovědí.

Za nejčastější odpověď označili, že členové sekt nejvíce oslovoují samotné jedince, zejména mladé a staré lidi.

17. Kterou sektu (alternativní náboženskou skupinu) považujete u nás za nejrozšířenější?

Tab. 18

Skupiny	skutečně	%
Mormoni	1	1
Rodina	0	0
Sahaja joga	0	0
Moonisté	0	0
Šri Činmoj	0	0
Hnutí Grálu	0	0
Transcendentální meditace	0	0
Víra Bahá'í	0	0
Svědkové Jehovovi	71	71
Hare Kršna	7	7
Osho	0	0
Antroposofie	0	0
Satanismus	3	3
Dianetika a scientologie	4	4
Angažovaný buddhismus	1	1
New age	3	3
Hnutí víry	0	0
Immanuelité	0	0
Jóga v denním životě	3	3
Jiné	0	0
Nevím	7	7
Celkem	100	100

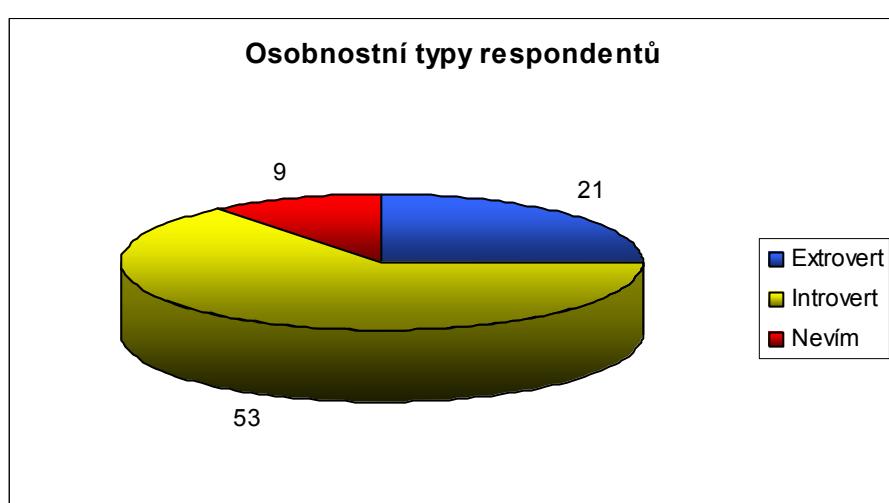
Za nejrozšířenější sektu u nás považovali respondenti jednoznačně Svědky Jehovovi, v menší míře byly zastoupeny i skupiny Jóga v denním životě, Angažovaný buddhismus, Satanismus, Mormoni a Scientologie. Někteří respondenti nevěděli.

18. Považujete se za

Tab. 19

Typ	skutečně	%
Extrovert	21	25
Introvert	53	64
Nevím	9	11
Celkem	83	100

Graf 8

Respondenti se považují zejména za extroverty, menší část je uzavřenějších introvertů.

19. Z jakého rodinného prostředí pocházíte?

Tab. 20

Typ rodiny	skutečně	%
Úplná rodina	46	55
Rozvedení rodiče	31	37
Svobodná matka	0	0
Do 18 let některý rodič zemřel	5	6
Náhradní rodina	0	0
Nechci se vyjádřit	1	2
Celkem	83	100

Respondenti pochází většinou z úplných rodin, ale podstatná část je i rozvedených rodičů, což může ovlivnit psychiku dítěte vyrůstajícího v takovémto prostředí a navodit i tendenci stát se členem sekty (problémy v rodině atd.).

20. Máte sourozence? Pokud ano, napište kolik.

Tab. 21

		skutečně	%
Ano	1	43	52
	2	16	19
	3	7	8
	6	1	1
Ne		10	12
Nechci se vyjádřit		6	8
Celkem		83	100

Většina respondentů pochází z rodin s více dětmi. Nejvíce jsou zastoupeny 2 děti v rodině, ale objevuje se tu i jeden respondent s šesti sourozenci.

21. Jaké jsou vaše zájmy?

Tab. 22

Zájmy	skutečně	%
Sport	45	11
Četba	64	16
Malování	19	5
Zvířata	32	8
TV	21	5
PC	29	7
Domácí práce	13	3
Ruční práce	26	6
Hudba	54	14
Divadlo	27	7
Internet	44	11
Jiné	Historie	5
	Jazyky a psaní	5
	Cestování a turistika	8
	Deskové hry	2
	Děti, rodina a přátelé	4
	Fotografování	2
	Studium	1
	Práce	1
	Odpočinek	1
	Astrologie	1
	Psychologie	1
Celkem		405
		100

Respondenti mohli odpovídat i více odpověďmi.

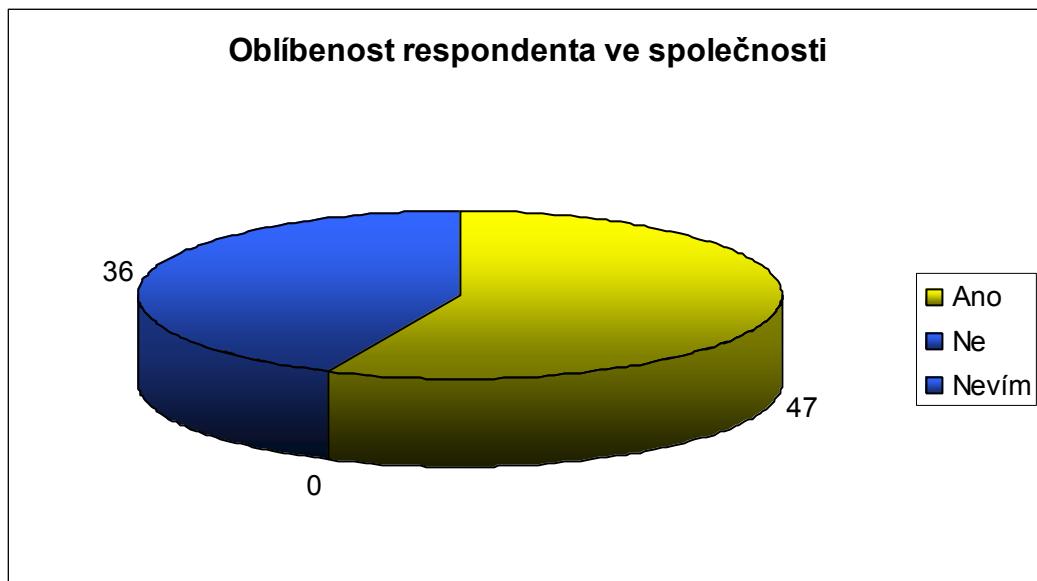
Nejčastějším zájmem byla četba a hudba, dále pak sport, zvířata PC, TV a internet.

22. Jste ve společnosti oblíben/a?

Tab. 23

Odpovědi	skutečně	%
Ano	47	57
Ne	0	0
Nevím	36	43
Celkem	83	100

Graf 9

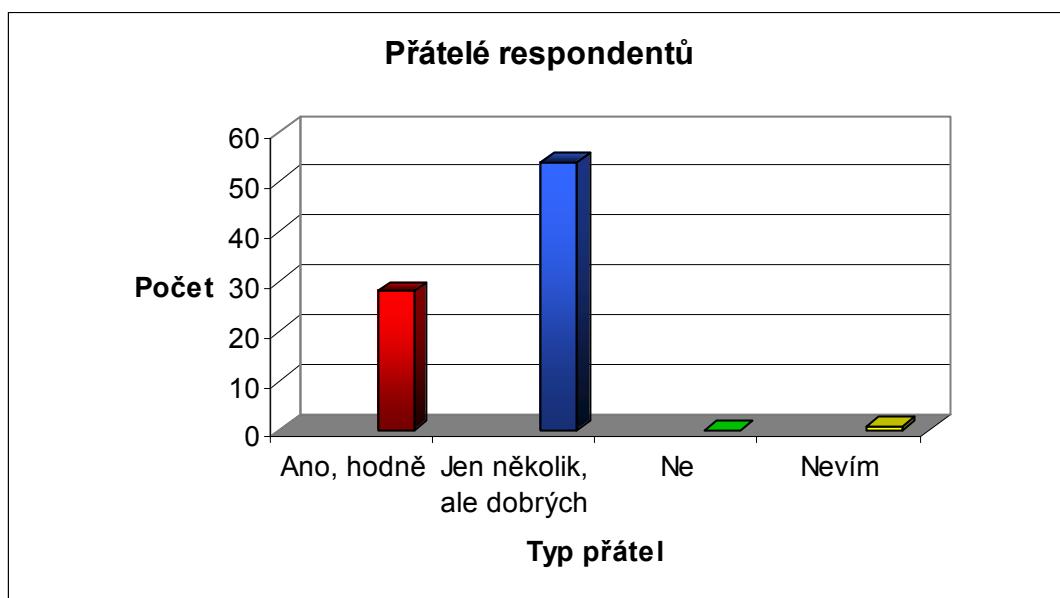
Respondenti si myslí že ve společnosti oblíbeni jsou, velká část jich ale neví.

23. Máte přátele?

Tab. 24

Přátelé	skutečně	%
Ano, hodně	28	34
Jen několik, ale dobrých	54	65
Ne	0	0
Nevím	1	1
Celkem	83	100

Graf 10

Naprostá většina přátele má, někteří si myslí, že hodně, jiní jen několik ale dobrých na které se mohou spolehnout.

24. Domnívám se, že mám tyto vlastnosti.

Tab. 25

Vlastnosti	skutečně	%
Spolehlivost	6	3
Přátelskost	25	14
Empatie	17	10
Zodpovědnost	1	0,5
Vznětlivost	1	0,5
Tvrdochlavost	5	2,6
Náladovost	3	2
Nerozhodnost	1	0,5
Ochota	7	4
Puntičkářství	6	3
Urážlivost	7	4
Ohleduplnost	2	1
Důvěryhodnost	24	13,7
Naivita	3	2
Cílevědomost	8	5
Upřímnost	8	5
Otevřenost	2	1
Vstřícnost	3	2
Důvěřivost	4	2,2
Citlivost	6	3
Obětavost	7	4
Tolerance	8	5
Komunikativnost	12	7
Impulsivita	3	2
Netrpělivost	6	3
Celkem	175	100

Respondenti na sebe psali vlastnosti záporné i kladné. Nejvíce se objevovaly odpovědi důvěryhodnost, přátelskost, empatie a komunikativnost.

25. Posud'te na škále jaký jste.

Tab. 26

Vlastnosti	1	2	3	4	5	Celkem
Komunikativost	18	37	22	5	1	83
Samotářství	0	14	30	29	10	83
Sebevědomost	5	17	36	23	2	83
Pesimismus	3	9	22	32	17	83
Stereotyp	6	6	34	29	8	83
Důvěřivost	9	24	31	18	1	83

V komunikaci se respondenti ve většině případů považují za komunikativní, extrovertní osoby, které nemají s komunikací problémy.

V otázce přátelství se odpovědi pohybují kolem průměru, tzn. že přátele mají, ale asi jen několik dobrých a nevyhledávají velké skupiny přátel, na které by se třeba i nemusely spoléhat.

V otázce sebevědomí se odpovědi zase pohybují kolem středu, tzn. sebevědomí průměrné. Když je třeba tak se umím prosadit, ale umím i ustoupit.

V otázce pesimismu jsou respondenti spíše optimisté a berou život tak jak jde.

V předposlední otázce stereotypu se odpovědi respondentů opět drží více u středu, tzn. že mají asi své rituály, stereotypní návyky, ale nebojí se i nových věcí.

V poslední otázce ohledně důvěřivosti respondenti odpovídali, že jsou spíše důvěřivý, což může vést právě k cestě do sekt a dalších skupin.

2.2 Potvrzení pravdivosti hypotéz

Hypotéza č. 1

Hypotéza, že lidé mají jen základní informace o sektách a nových náboženských hnutích a to zejména z tisku či televizní obrazovky byla potvrzena jen zpoloviny.

Respondenti sice získávají informace nejvíce z TV a tisku, ale velkou část k získávání informací tvoří i internet.

To, že lidé mají jen základní informace o sektách není dle vyhodnoceného dotazníku pravda. Respondenti věděli co je to sekta, znali mnohé podle názvu, ale měli povědomí i o tom, jaké skupiny jsou ohroženy, v jakém věkovém rozpětí a jaké nebezpečí vlastně na ně v podobě mnohých sekt a nových alternativních náboženských hnutích číhá. Úlohu v tomto mohlo mít to, že většina respondentů byli mladí lidé, většinou středoškolsky či vysokoškolsky vzdělaní, kteří mnohé pojmy slyšeli jistě už při svém studiu.

Hypotéza č. 2

Hypotéza, že nejčastěji do sekt vstupují mladí lidé v období puberty či adolescence, kdy hledají sami sebe nebo lidé, kteří mají nějaký problém (nemoc, smrt v rodině, pocity méněcennosti, problémy s láskou, penězi ...) nebo introverti byla potvrzena.

Respondenti označovali za nejvíce ohroženou skupinu lidi ve věkovém rozmezí 17 – 29 let, zejména samotné jedince, což jsou právě mladí lidé, jak již bylo uvedeno výše, kteří hledají v životě sami sebe a snaží se zařadit do společnosti. A právě sekty a alternativní náboženská hnutí jim mohou podbízet snadnou cestu životem.

Respondenti, kteří psali, že jsou nebo byli členy nějaké takovéto skupiny, byli právě v tomto věkovém rozmezí.

Hypotéza č. 3

Hypotéza, že mezi nejznámější a u nás nejrozšířenější sektu (nové alternativní náboženské hnutí) patří Svědkové Jehovovi, byla zcela potvrzena.

Respondenti Svědky Jehovovi označili za skupinu, se kterou se nejvíce dostávají do kontaktu, zejména pomocí jejich obchůzek po domácnostech a nabízením knih, časopisů a letáků propagujících jejich víru. Označili je zároveň za nejvíce rozšířené alternativní náboženské hnutí u nás.

Hypotéza č. 4

Hypotéza, že členové sekty (nových alternativních náboženských hnutí) nejvíce oslovují občany pomocí různých časopisů a letáků, osobním kontaktem a pomocí internetu byla potvrzena jen částečně.

Členové alternativních náboženských skupin oslovují jedince a potencionální členy nejvíce osobním kontaktem na ulici nebo v domácnostech s nabídkou knih, časopisů či letáků. Pomocí internetu nebyli osloveni dle respondentů vůbec. V téhle otázce jsme si asi s respondenty zcela nerozuměli a otázku jsem jim asi špatně položila. Myslela jsem, že jsou oslobování pomocí internetových stránek těchto hnutí, kdežto respondenti mysleli, že jsou oslobováni pomocí mailů. Příště musí být otázka lépe formulována.

Všechny čtyři hypotézy byly většinou potvrzeny.

IV. Závěr

Jak již bylo uvedeno výše, s pojmem sekta nebo alternativní náboženské hnutí se můžeme dnes setkat téměř všude. Slýcháme ho z médií, čteme si o něm v časopisech. Ve městech často vídáme mladé lidi, kteří nám nabízejí časopisy a knihy s poutavými obrázky a snaží se nás přesvědčit o příznivém vlivu své skupiny na naši osobnost. Nabízejí přátelství, lásku, vyřešení všech možných problémů. Jiní lidé se nás snaží zase upoutat svými přednáškami, způsobem života atd. Někteří z nás řeknou jen děkuji a jdou dál, jiní se nechají zlákat.

Objektem sekt bývají hlavně lidé osamocení, nemocní či s depresemi a to jsou hlavně mladí lidé, kteří prožívají úzkost před budoucností, pocítují často, že jim rodina nerozumí a ocitají se v izolaci a nedůvěře. Mnoho těchto mladých lidí hledá silné osobnosti o které by se mohli opřít a najít u nich jistotu. Toto jim alternativní druhy náboženství vlastně nabízejí, ale berou jim mnohem víc. Berou jim často jejich svobodné myšlení, rodinu, přátele a často i peníze. Berou jim jejich vlastní osobnost, manipulují jimi jak po psychické tak po fyzické stránce. Samozřejmě ale ne všechny. A to se netýká jen mladých lidí, ale nás všech.

Důležitá je prevence. Tou je především dostatek informací, péče a lásky od rodiny a přátel z okolí jedince.

Cílem této práce bylo popsat činnost těch nejznámějších sekt a alternativních náboženských hnutí v České republice a upozornit na nebezpečí, které v podobě těchto skupin na nás číhá. Chtěla bych touto prací informovat srozumitelnými pojmy o skupinách, o kterých často lidé slýchají, aby věděli, s kým mohou přijít do kontaktu a co se může či nemůže přihodit. Ale ne formou bulvárních informací, ale formou pravdivou. Vždyť lidé v dnešní době hledají v co by mohli věřit, ať jsou již věřící, kteří se obrátili na některou uznanou víru (i ty mohou mít často rysy sekt) nebo ateisté, kteří sice klasickou víru neuznávají, ale cítí, že věřit alespoň v něco potřebují. Vždyť ve svém životě potřebujeme vlastně „věřit“ všichni.

Literatura

ALLAN, J. *Víry a vyznání*. 2. vyd. Praha: Slovárt, 1994. 199 s. ISBN 80-85871-27-0

BARETT, D. V. *Sekty, kulty a alternativní náboženství*. 1. vyd. Praha: Železný, 1998. 411 s. ISBN 80-240-0066-0

BUCHNER, B. *Co mohu vědět o sektách*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. 127 s.
ISBN 80-86299-10-3

ENROTH, R. *Průvodce sektami a novými náboženstvími*. 1. vyd. Praha: Návrat domů, 1994. 186 s. ISBN 80-85495-295

HRABAL, F. R. *Lexikon náboženských hnutí, sekt a duchovních společností*.
1. vyd. Praha: CAD Press, 1999. 516 s. ISBN 80-85349-79-5

KOLDINSKÝ, M. *Za novými světy*. 2. vyd. Praha: Návrat domů, 1995. 179 s.
ISBN 80-85495-29-5

PORTERFIELD, K. M. *O sektách*. 1. vyd. Praha: Lidové noviny, 1997. 173 s.
ISBN 80-7106-233-2

VOJTÍČEK, M. *Světová náboženství a sekty*. 1. vyd. Plzeň: Pedagogické
centrum, 1997. 57 s. ISBN 80-7020-013-8

VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopédie nových náboženství*. 1. vyd. Praha: Knižní klub,
2006. 446 s. ISBN 80-242-1605-1

VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie náboženských směrů*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004
437 s. ISBN 80-7178-798-1

WALDENFELS, H. *Světová náboženství jako odpovědi na otázku po smyslu života a světa*. 1. vyd. Praha: Zvon, 1992. 63 s. ISBN 80-7113-062-1

WIEBUS, H. O. *Sekty a lovci duší*. 1. vyd. Plzeň: Nava, 2006. 295 s.
ISBN 80-7211-224-3

WILKINSON, P. *Ilustrovaný slovník náboženství*. 1. vyd. Praha: Slováry, 2001.
128 s. ISBN 80-7209-269-3

<http://sweb.cz/vit.p/index.html>
http://www.osu.cz/fpd/kkv/dokumenty/sekty/sekt_odp.htm#0
<http://home.zcu.cz/~ivetaf/>
<http://www.icm.uh.cz/str/socialnepatologickejevy/socialne-patologicke-jevy/sekty>
<http://mojeskola.net/samsebou/page0101.htm>
<http://www.david-zbiral.cz/NNHuvod.htm>
<http://duchovno.doktorka.cz/kulty-sekty-vymyvani-mozku/>
http://www.klubac.unas.cz/jak_poznat_sektu.html
<http://www.ufo.cz/klubmici/informac/sekty.htm>
http://www.tanrajoga.cz/hlavniokno.php?rub=zaklady_12_0
<http://www.sekty.cz/>
<http://www.sblog.cz/alechandra./sekty/>
http://www.spesmvbr.cz/cesky/os_stranky/jedlicka/sekty/sekty.html
<http://www.mujweb.cz/www/mirap/sekty.htm>
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Sekty>
<http://katalog.atlas.cz/spolecnost/nabozanstvi/sekty/>

Resumé

Bakalářská práce „Sekty a nová náboženská hnutí v životě člověka“ pojednává o sektách a nových alternativních náboženských hnutích v České republice. Zabývá se vysvětlením pojmu sekta, popisem některých těchto skupin i způsobem, jak získávají své potencionální členy a jaké nebezpečí u nich hrozí.

Pro výzkumnou část jsem použila metodu dotazníku, který jsem rozeslala mailem, rozdala osobám v mé okolí nebo vložila odkaz na různé internetové stránky s prosbou o jeho vyplnění. Cílem tohoto šetření bylo zjistit, jak jsou lidé o sektách a nových alternativních náboženstvích v ČR informováni, ale i to, jaké osobnosti, s jakou povahou a v jakém věkovém rozpětí přichází s těmito skupinami nejvíce do kontaktu. Výsledky jsem zpracovala do tabulek a grafů.

Resumé

Die Bakalarearbeit „Die Sekte und neuen Religionbewegungen im Leben des Menschen“ behandelt die Sekten und neuen alternativen Religionbewegungen in der Tschechische Republik. Sie betreibt dem Begriff die Sekte, beschreibt manche Gruppe und die Art, wie gewinnen sie ihre potencionelle Glieder und welche Gefahr bei ihnen droht.

Für den Forschungsteil verwendete ich die Metode des Fragenbogens, der ich an email versendete, der Personen in meinem Umgebung verteilte oder den Nachlass an verschiedene Internetseiten mit der Bitte über die Hilfe legte ein. Das Ziel dieses Forschung feststellen war, welche Informationen die Leute in der Tschechische Republik über die Sekten und Alternativreligionen haben, aber

auch das, welche Personlichkeiten, mit welcher Charakter und im welchem Alter kommen mit diesen Gruppen im Kontakt an. Die Ergebnisse verarbeite ich in der Tabellen und der Schaubilder.

Seznam příloh

Příloha č. 1 Průvodní dopis s dotazníkem

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Podíl respondentů	60
Tabulka č. 2 Věk respondentů	61
Tabulka č. 3 Vzdělání respondentů	62
Tabulka č. 4 Víra respondentů	63
Tabulka č. 5 Zaměstnání respondentů	64
Tabulka č. 6 Znalost pojmu sekta	64
Tabulka č. 7 Druhy sekt vyjmenované respondenty	65
Tabulka č. 8 Čerpání informací o sektách	66
Tabulka č. 9 Nebezpečnost sekt	67
Tabulka č. 10 Členové sekty z okolí respondenta	68
Tabulka č. 11 Druh styku se skupinami	69
Tabulka č. 12 Druh skupin se kterými se respondenti setkali	70
Tabulka č. 13 Členství v sektě	70
Tabulka č. 14 Lákavost sekty	71
Tabulka č. 15 Druh oslovení sektou	71
Tabulka č. 16 Věková hranice členů sekty	72
Tabulka č. 17 Typy lidí které sekty oslovují	73
Tabulka č. 18 Nejrozšířenější sekty u nás	74
Tabulka č. 19 Osobnostní typ respondentů	75
Tabulka č. 20 Rodinné prostředí respondentů	75
Tabulka č. 21 Sourozenci respondentů	76
Tabulka č. 22 Zájmy respondentů	77
Tabulka č. 23 Oblíbenost respondenta ve společnosti	78
Tabulka č. 24 Přátelé respondentů	79
Tabulka č. 25 Vlastnosti vypsané respondenty o sobě samém	80
Tabulka č. 26 Vlastnosti respondentů na škále	81

Seznam grafů

Graf č. 1 Podíl respondentů	60
Graf č. 2 Věk respondentů	61
Graf č. 3 Vzdělání respondentů	62
Graf č. 4 Víra respondentů	63
Graf č. 5 Nebezpečnost sekt	67
Graf č. 6 Členové sekty z okolí respondentů	68
Graf č. 7 Styk se skupinami	69
Graf č. 8 Osobnostní typ respondenta	75
Graf č. 9 Oblíbenost respondenta ve společnosti	78
Graf č. 10 Přátelé respondentů	79

Seznam citované literatury

¹ WALDENFELS, H. *Světová náboženství jako odpovědi na otázku po smyslu života a světa*. 1. vyd. Praha: Zvon, 1992. 63 s. ISBN 80-7113-062-1, s. 12 – 13

² BARETT, D. V. *Sekty, kulty a alternativní náboženství*. 1. vyd. Praha: Železný, 1998. 411 s. ISBN 80-240-0066-0, s. 52 - 60

³ BARETT, D. V. *Sekty, kulty a alternativní náboženství*. 1. vyd. Praha: Železný, 1998. 411 s. ISBN 80-240-0066-0, s. 128 - 131

Přílohy

Příloha č. 1 - Průvodní dopis s dotazníkem

Břeclav 10. 2. 2007

Vážení,

jsem studentkou posledního ročníku Masarykovy univerzity v Brně, oboru Sociální pedagogika, kombinované bakalářské studium na pedagogické fakultě. Ve své absolventské práci se zabývám problematikou sekt a nových alternativních náboženských hnutí. Obracím se na Vás s prosbou o pomoc.

Součástí bakalářské práce je i praktická část. Pro vypracování této části jsem si zvolila výzkum a to formou dotazníku. Vaše pomoc, pokud se pro ni rozhodnete, spočívá v tom, že odpovíte na několik níže uvedených otázek, které vám nezaberou jistě víc než několik minut Vašeho času.

Mohu Vás ujistit, že dotazník je zcela anonymní, takže se nestane, že by Vaše odpovědi byly zneužity nebo použity proti Vám.

Chtěla bych Vám poděkovat, že jste se rozhodli mi pomoci ve vypracování mé bakalářské práce.

Děkuji

Jarmila Uhlířová, DiS.

Správné odpovědi kroužkujte, popřípadě dopište, co je potřeba.

1. Jsem:

2. Věk:

3. Ukončené vzdělání:

4. Jste:

5. Jaké zaměstnání vykonáváte?

6. Setkali jste se někdy s pojmem sekta? Pokud ano, zkuste vysvětlit co znamená.

- a) ano, setkal jsem se s ním

Znamená ..... .

b) ne, nesetkal jsem se s ním

- c) nevím

7. Zkuste vyjmenovat některé sekty (nová alternativní náboženská hnutí), které znáte.

.....
.....
.....

8. Odkud čerpáte informace o sektách (nových alternativních náboženských hnutích)?

- a) TV
- b) časopisy a noviny
- c) odborné knihy
- d) beletrie
- e) internet
- f) radio
- g) nevím

9. Považujete sekty (nová alternativní náboženská hnutí) za nebezpečné? Pokud ano, uveďte důvod.

- a) ano – důvod .....
- .....
- b) ne
- c) nevím

10. Byl členem takového skupiny někdo z vašeho okolí?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

11. Setkali jste se s některou sektou či novým alternativním náboženstvím osobně? Pokud ano, se kterou?

- a) ano, setkali jsme se s .....
- b) ne, nesetkali
- c) nevím

12. Byl/a jste někdy členem některé sekty či alternativního náboženského hnutí?

Pokud ano, které?

- a) ano jsem členem/členkou .....
- b) ano, byl/a jsem členem/členkou .....
- c) ne
- d) nevím

13. Pokud jste na výše položenou otázku č. 12 odpověděl/a ne, láká vás členství

v takovéto skupině a proč. V případě odpovědi ano uveďte důvod.

- a) ano, láká mě – důvod .....
.....
- b) ne, neláká mě
- c) nevím

14. Oslovili Vás už někdy členové některé sekty (nového alternativního
náboženského hnutí)? Pokud ano, jakým způsobem (podtrhněte zvolenou
odpověď)?

- a) ano
  - pomocí letáků ve schránkách
  - osobním kontaktem na ulici
  - osobním kontaktem v domácnosti
  - pomocí internetových stránek
  - nabídkou knih či časopisů
- b) ne
- c) nevím

15. Na kterou věkovou hranici se členové sekt nejvíce zaměřují? Jaký je váš
názor?

a) 0 – 6 let	b) 7 – 12	c) 13 – 16
d) 17 – 21	e) 22 – 29	f) 30 – 39
g) 40 – 59	h) 60 a více	i) nevím

16. Co si myslíte? Jaké typy lidí členové sekt nejvíce oslovují?

- a) větší skupinky lidí
- b) samotné jedince
- c) rodiče s dětmi
- d) důchodce a staré lidi
- e) děti
- f) mladé lidi
- g) nevím

17. Kterou sektu (alternativní náboženskou skupinu) považujete u nás za nejrozšířenější?

- a) Mormoni (Církev Ježíše Krista svatých posledních dnů)
- b) Rodina (Děti boží, Rodina lásky)
- c) Sahaja yoga
- d) Církev sjednocení (Monisté)
- e) Šri Činmoj
- f) Hnutí Grálu
- g) Transcendentální meditace
- h) Víra Bahá'í
- i) Svědkové Jehovovi
- j) Hare Kršna
- k) Osho
- l) Antroposofie
- m) Satanismus
- n) Dianetika a scientologie
- o) Angažovaný buddhismus
- p) Hnutí Nového věku (New age)
- q) Hnutí víry
- r) Imanuelité
- s) Jóga v denním životě
- t) jiné (vypište).....
- u) nevím

18. Považujete se za

- a) introverta (uzavřený, samotářský, klidný tichý tip)
- b) extroverta (společenský, komunikativní tip)
- c) nevím

19. Z jakého rodinného prostředí pocházíte?

- a) úplná rodina (otec, matka, případně sourozenci)
- b) rozvedení rodiče
- c) svobodná matka
- d) některý rodič zemřel když mi bylo méně než 18 let
- e) náhradní rodina (pěstounská péče, adopce)
- f) nechci se vyjádřit

20. Máte sourozence? Pokud ano, napište kolik.

- a) ano – počet .....
- b) ne
- c) nechci se vyjádřit

21. Jaké jsou Vaše zájmy?

a) sport	b) četba
c) malování	d) zvířata
e) TV	f) PC
g) domácí práce	h) ruční práce
i) hudba	j) divadlo
k) internet	l) jiné, napište .....
- .....

22. Jste ve společnosti oblíben/a?

- a) ano, jsem
- b) nejsem
- c) nevím

23) Máte přátele?

- a) ano, hodně
- b) jen několik, ale dobrých
- c) ne
- d) nevím

24) Domnívám se, že mám tyto vlastnosti. Napište.

.....
.....
.....
.....

25) Posudťte na škále jaký jste. (Např. 1=velmi komunikativní, 5=málomluvný, 3=půl na půl)

a) komunikativní	1	2	3	4	5	málomluvný/á
b) samotářský/á	1	2	3	4	5	společenský/á
c) sebevědomý/á	1	2	3	4	5	s nízkým sebevědomím
d) pesimistický/á	1	2	3	4	5	optimista/stka
e) stereotypní	1	2	3	4	5	mám rád/a změnu
f) důvěřivý/á	1	2	3	4	5	nedůvěřivý/á

Anotace

UHLÍŘOVÁ, Jarmila *Sekty a nová náboženská hnutí v životě člověka: bakalářská práce.* Brno: Masarykova univerzita, Fakulta pedagogická, Katedra sociální pedagogiky, 2007. 84 s. Vedoucí diplomové práce Mgr. Tomáš Dvořáček, DiS.

Bakalářská práce popisuje, co znamená pojem sekta, charakterizuje některé z nich, ukazuje jakým způsobem získávají své potencionální členy a poukazuje na nebezpečí, jaké na lidi od těchto skupin číhá.

Die Bakalarearbeit beschreibt, was bedeutet der Begriff die Sekte, charakterisiert manche von ihnen und zeigt mit welcher Art gewinnen sie ihre potencionelle Glieder und welche Gefahr auf die Leute von diesen Gruppen droht.

Klíčová slova

Náboženství, církev, alternativní náboženské hnutí, sekta, vůdce, autorita, moc, nebezpečí, ohrožené skupiny, prevence

Die Religion, die Kirche die alternative Religionsbewegung, die Sekte, der Führer, die Autorität, die Macht, die Gefahr, die bedrohte Gruppen, die Prevention